دورهٔ چهاردهم قانون گذاری

جلسه ۸۲

شمارهٔ مسلسل - ۱۳۴۰

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ۲۸ آذر ماه ۱۳۲۳ ☆

فهرست مطالب :

۱ - تصویب صورت مجلس
۲ - ختم جلسه بعنوان تنفس
۳ - طرح و تصویب لایحه دو دوازدهم هزینه کشور
۴ - تقدیم لایحه مربوط به تشکیل شورای عالی مطالعات بقید یك فوریت
۵ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یکساعت پیش ازظهر بریاست آقای ملك مدنی (نایب رئیس) تشکیل گردید

صورت مجلس روز پنجشنبه ۲۳ آذر ماه را آقای طوسی (منشی) قرائت نمودند ☆☆

[۱ - تصویب صورت مجلس]

نایب رئیس - درصورت مجلس نظری نیست آقای فرهودی؟

فرهودی - اولاً آقای نقابت را که جزء غائبین بی اجازه نوشته اند به بنده تذکر فرمودند که عرض کنم که ایشان مریض هستند دیگر اینکه آن لایحه‌ای که آقای نخست وزیر دادند برای اینکه به کدام کمیسیون داده شود اینجا یك نظری داده شد که باید بهمان کمیسیون که قانون سیزدهم اردی بهشت را تصویب کرده مراجعه شود و این موضوع در صورت مجلس نوشته نشده مسئله دیگر اینکه بعضی از آقایان نمایندگان منجمله خود بنده سؤالاتی از آقایان وزراء و دولت کرده‌ایم هیچکدام برای جواب نیامده‌اند درصورتیکه مسائلی که موجب این سؤالات شده است اغلب موضوعات مهمی است که موضوعش منتفی میشود بنده میخواستم از مقام ریاست تقاضی کنم بدولت تذکر بدهند که برای جواب سؤالات آقایان نمایندگان حاضر بشوند .

☆ عین مذاکرات مشروح هشتاد ویکمین جلسه از چهاردهمین دورهٔ قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

ادارهٔ تندنویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه - آقایان : فرمانفرمائیان - فاطمی - نراقی - امیرابراهیمی - مقدم - منصف - دکتر رادمنش - ساسان - اسکندری

غائبین بی اجازه - آقایان : طوسی - ذوالقدر - نقابت - اخوان - کفائی - آصف - تولیت - تیمورتاش - دکتر معاون - سید ضیاءالدین - معدل - رفیعی - ایرج اسکندری - اوانسیان .

دیرآمدهٔ با اجازه - آقای صفوی

دیرآمدگان بی اجازه - آقایان : خلیل دشتی - صمصام - شریعت زاده - خلعت بری - فیروزآبادی - حکمت - مجد - تیموری ذکائی - دکتر آقایان - مراد اریه .

نایب رئیس ـ آقای طوسی .

طوسی ـ بنده خواستم ذهن محترم مجلس شورای ملی را تذکر بدهم و این تذکری که عرض میکنم نه از برای استفاده از حقوق است بلکه برای استحضار مجلس است شش روز بنده ازیکماه بیشتر غائب بودم البته خاطر آقایان مسبوق است که در آنجا یك برف شدیدی بارید که ممکن نبود حرکت کنم این بود که خواستم باستحضار مجلس برسانم که اگر غائب بی‌اجازه بوده‌ام باین جهت بوده است .

نایب رئیس ـ آقای روحی در صورت جلسه نظری داشتید ؟

روحی ـ خیر .

نایب رئیس ـ آقای فرخ درصورت جلسه نظری دارید؟

فرخ ـ خیر بنده یك عرضی دارم که بعدازتصویب‌صورت مجلس عرض میکنم .

نایب رئیس ـ آقای دکتر شفق درصورت جلسه نظری دارید ؟

دکتر شفق ـ بنده قبل از دستور عرض دارم .

نایب رئیس ـ آقای اردلان راجع بصورت جلسه نظری دارید ؟

اردلان ـ عرض کنم در جلسه گذشته بنده یك سؤالی تقدیم مقام ریاست کردم و تقاضی کردم از جناب آقای نخست وزیر که موافقت بفرمایند آقای فهیمی وزیر مشاور که به کردستان رفته بودند گزارش مأموریت خودشان را بعرض مجلس شورای ملی برسانند چون درصورت مجلس هیچ اشاره از این موضوع نشده خواستم عرض کنم و ضمناً از آقای نخست وزیر هم خواستم استدعا کنم که دستوربفرمائید آقای فهیمی گزارش مسافرتشان‌را بعرض مجلس شورای ملی برسانند .

نایب رئیس ـ سؤالات فرستاده شده است البته درصورت جلسه هم معمول نبوده است درج شود ولی حالا که تذکر دادید اصلاح میشود . آقای محمد طباطبائی درصورت جلسه نظری دارید ؟

محمد طباطبائی ـ جلسه گذشته وقتی موضوع استیضاح تمام شد آقای نخست وزیر تقاضای رأی اعتماد کردند من همانوقت اجازه خواستم و یك عده از آقایان گفتند اعلام رأی شده است و از طرف مقام ریاست هم به من جواب داده شد چون گفته شده است رأی میگیریم دیگر مجالی برای صحبت نیست خواستم بعنوان اصلاح صورت جلسه وقیدهمین مطلب در صورت مجلس بعرض آقایان برسانم که بنده با استیضاح ومستضیح ومستضاح هیچکدام کاری ندارم (حاذقی ـ مستضاح منه) (یکنفر از نمایندگان ـ مستوضح) عرض کنم که الف دراین موارد قلب به یا میشود قدری آقابیشتر مطالعه بفرمائید . بنده خواستم رعایت یك اصل شده باشد و آن این است که مجلس شورای ملی اگر اجازه داد به رئیس دولت که درجلسه گذشته حاضر باشد برای جواب استیضاح این نظر بیك علل خاصی بود که پیدا شده بود و بر خلاف اصل و برخلاف ترتیب نبود مطابق نظامنامه و مطابق قانون ومطابق تمام سوابقی که هست استیضاح کننده وقتی ورقه استیضاحش‌را داد رئیس دولت یاوزیر مسئول میآید بمجلس تعیین وقت میکند این هم نص قانون است و هم تمام سوابق اینطور بوده است . اما تاحالا سابقه نداشته است که استیضاح کننده استیضاح خودش را قبل از اینکه در مجلس تقدیم کند در روزنامه‌ها منتشر کند این کار شده بود و دولت هم مستحضرشده بود باین‌جهت یك وضع خاصی این مطلب پیدا کرد این‌را خواستم عرض کنم که سابقه نشود برای آینده و اگر وکیلی استیضاح کرد از دولت یا یك وزیری بلافاصله وزیر یا دولت همینجا پا نشود بگوید من حاضرم (بعضی‌از نمایندگان ـ چه عیبی‌دارد ؟) حالاعرض میکنم که عیبش چیست؟

نایب رئیس ـ آقای طباطبائی در صورت مجلس بطور اختصار بفرمائید .

محمد طباطبائی ـ بسیار خوب برای اینکه فرق است بین سؤال واستیضاح درسؤال مجلس قضاوت نمیکند ولی در استیضاح قضاوت میکند و رأی میدهد بنابراین باید مجلس

بتمام مدارك و دلائل دولت واستیضاح کننده رسیدگی کند وبعد رأی اعتماد بدهد یاندهد بنابراین‌وضع خاصی که مولود یك ترتیب استثنائی بود خواستم عرض کنم سابقه نشود برای آینده .

نایب رئیس ـ این نظریه مجلس بود ومجلس همیشه اکثریتش میتواند هر تصمیمی بگیرد (صحیح‌است) اکثریت مجلس وتصمیمات مجلس همیشه محترم است ودرجلسه گذشته آن نظریه را اتخاذ کرد و حالا هم نظر مجلس همین است . درصورت مجلس‌دیگر نظری نیست؟ (گفته شد ـ خیر) صورت مجلس تصویب شد . عده‌ای از آقایان اجازه خواسته‌اند برای نطق قبل از دستور .

بعضی‌از نمایندگان ـ دستور دستور .

[۲ ـ ختم جلسه بعنوان تنفس]

(در این موقع مقارن ظهر مجلس بعنوان تنفس ختم و یکساعت پیش از ظهر روز پنجشنبه سی ام آذرماه بریاست آقای دکتر معظمی (نایب رئیس) تشکیل گردید) .

نایب رئیس ـ چون جلسه بعنوان تنفس تعطیل شده بود صورت جلسه نیست . آقای وزیر دارائی .

(۳ ـ طرح وتصویب لایحه دو دوازدهم هزینه کشور)

وزیر دارائی ـ آقایان نمایندگان محترم مسبوق هستند که دولت احتیاج‌دارد بتصویب چند دوازدهم بودجه۱۳۲۳ که امروز بتصویب مجلس‌شورای‌ملی برسد چون امروز آخر آذرماه است و کلیه کارمندان ومستخدمین و کلیه مؤسسات آرتش وسایر مؤسسات کشوری محتاج بپول هستند این‌است که بنده‌از آقایان‌نمایندگان محترم تمنا دارم واستدعامیکنم که اجازه بفرمایند گزارش کمیسیون بودجه راجع به دو دوازدهم قرائت شود وتصویب شود .

نایب رئیس ـ مخالفی نیست ؟ (اظهارشد ـ خیر) گزارش کمیسیون بودجه قرائت میشود :

گزارش از کمیسیون بودجه به‌مجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسات عدیده لایحهٔ شمارهٔ ۳۳۸/۲۵۱۲۵ دولت راجع باجازه پرداخت هزینه‌های چهار ماههٔ آخر سال ۱۳۲۳ کشور را با حضور آقایان وزراء

مطرح و تحت شور و مداقه قرارداده در نتیجه فقط با دو دوازدهم آن‌موافقت وبا اصلاحاتی مواد پیشنهادی را بشرح زیر تنظیم و اینك گزارش آنرا برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میدارد :

ماده اول ـ وزارت دارائی مجازاست کلیه حقوق وهزینه های جاری مستمر وغیر مستمر دوماهه آذر و دی ماه سال ۱۳۲۳ وزارت خانه ها و ادارات و بنگاههای بهره برداری و بازرگانی و کارخانه های‌دولتی‌را در حدود دودوازدهم اعتبار کل بودجه ۱۳۲۲ وبر طبق ارقام منظور در بودجهٔ ۱۳۲۲ کل کشور و بودجه های تفصیلی‌همان‌سال پرداخت نماید .

این پرداختها با رعایت آئین نامه های مربوط ببودجه سال۱۳۲۲ و آن قسمت از مواد مصوب قانون متمم بودجه همان سال وقانون متمم بودجه سال۱۳۲۱ وقوانین و آئین نامه های مربوط بکمك بکارمندان دولت انجام میشود .

تبصره ۱ ـ تبصره‌های ۲و۳ و ٤ قانون سه‌دوازدهم مصوب ۳۱ فروردین ماه۱۳۲۳ تا آخر سال ۱۳۲۳ بقوت خود باقی خواهند بود .

تبصره ۲ ـ دولت مکلف است بودجه های ۱۳۲٤ کل کشور را تا آخر دی ماه ۱۳۲۳ بمجلس شورای ملی تقدیم نماید .

ماده دوم ـ به وزارت دارائی اجازه داده میشود اعتبار و اضافه اعتبارات منظور در بودجه پیشنهادی سال جاری کشوررا که مربوط بوزارتخانه‌یا بنگاه‌مخصوص نیست مطابق فهرست‌ضمیمه پرداخت نماید .

ماده سوم ـ بوزارت دارائی‌اجازه داده میشوداعتباراتیرا که برای ترفیع واضافات قانونی کارمندان و خدمتگذاران در بودجه های‌تفصیلی سال ۱۳۲۳ منظور گردیده برای نیمهٔ دوم سال مطابق مقررات پرداخت نماید .

ماده چهارم ـ وزارت جنگ مجاز است دیون وتعهدات سال ۱۳۲۲ و سالهای قبل خود را از محل اعتبارات مصرف نشده بودجه سال ۱۳۲۲ ومبالغیکه بابت مطالبات سالهای گذشته آن وزارتخانه بحیطه وصول در آید با موافقت

وزارت دارائی و تصویب کمیسیون بودجه پرداخت نماید .

تبصره ـ وزارت جنگ وژاندارمری نیز مشمول ماده ۲۴ قانون متمم بودجه سال ۱۳۱۲ خواهند بود .

ماده پنجم ـ الف ـ وزارت دارائی مجاز است معادل نصف اضافه اعتبارات هزینه های کارگزینی مواد یك تا ده و اداری مواد ۱۱ تا ۲۱ وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی را (باستثنای آنچه مربوط بسازمان‌های جدید باشد که برای آنها قانون مخصوصی موجود نباشد) که دربودجه های تفصیلی پیشنهادی‌سال جاری آنها پیش بینی شده مطابق بودجه‌های تفصیلی‌سال جاری‌که به‌کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی تسلیم گردیده پرداخت نماید .

ب ـ اضافه اعتبارات یااعتبارجدید منظور در سایر مواد بودجه های تفصیلی سال جاری وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای‌بهره برداری و بازرگانی و کارخانه های دولتی‌که پرداخت آنها ضرورت داشته باشدمشروط براینکه از نصف مبالغ منظور در بودجه های پیشنهادی آنها تجاوز ننماید مطابق بند ب از ماده واحده مصوب ۲۲ مردادماه /۱۳۲۳ بایستی وزارتخانه‌ها وادارات ذیمدخل‌صورت آنهارا باموافقت وزارت دارائی تنظیم وبه کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی تسلیم نمایند که طی لایحه مخصوص به مجلس شورای ملی تقدیم وپس از تصویب پرداخت شود .

ماده ششم ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود برای امکان پرداخت بعضی هزینه های ضروری غیرمستمرمنظور در بودجه تفصیلی وزارتخانه‌ها وبنگاههای دولتی وهمچنین برای تکمیل سازمانهای ضروری درهرموقع که مقتضی بداند با انتقال اعتبار یك یا چند ماده بمواد دیگر بعد از تصویب کمیسیون بودجه موافقت واجرا نماید مشروط براینکه از جمع کل بودجه سال ۱۳۲۲ هروزارتخانه و اداره یا بنگاه تجاوز ننماید .

ماده هفتم ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود از محل اجاره بهای سالیانه استفاده ازکارخانه هواپیما سازی شهباز مصارف تعمیروتکمیل وتوسعه فرودگاههای ارتشی‌را بوزارت جنگ پرداخته جمعاً وخرجاً بحساب منظور نماید .

ماده هشتم ـ اضافه اعتباروزارت فرهنك موضوع قانون مصوب ۹ مهر ماه /۱۳۲۳ که از اول مهرماه/۱۳۲۳ اجازه اجرای آن داده شده به نسبت ششماهه آخر سال بمبلغ ۲۵٬۲۰۰٬۰۰۰ ریال‌قابل استفاده خواهد بود که برای اجرای مقررات قانون نامبرده با تأمین اضافات وترفیعات قانونی کارمندان و خدمتگذاران و هزینه های ضروری دیگری که علاوه براعتبار سال /۱۳۲۲ مورد احتیاج قطعی آن وزارتخانه میباشد پرداخت گردد .

تبصره ۱ ـ اجرای اشل ماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری موضوع ماده واحده مصوب نهم مهرماه ۱۳۲۳ از اول دیماه ۱۳۲۳ خواهد بود .

تبصره ۲ ـ مفاد ماده فوق باید بطریقی‌عملی شود که اضافه اعتبار سال ۱۳۲۴ بودجه وزارت فرهنگ از پنجاه میلیون و چهارصد هزار ریال تجاوز ننماید .

تبصره ۳ ـ وزارت‌فرهنگ میتواند بودجه‌سال /۱۳۲۳ خود را در حدود جمع کل اعتبار مصوب سال ۱۳۲۲ و اضافه اعتبارمزبور درماده ۹ بالا (۲۵٬۲۰۰٬۰۰۰ ریال) با موافقت وزارت‌دارائی تنظیم وبارعایت مقررات این ماده وتبصره‌های آن بموقع اجرا بگذارد .

نایب رئیس ـ چند فقره پیشنهاد رسیده‌است ولی بنده گمان میکنم صورت قانونی‌ندارد (صحیح‌است) برای‌اینکه پیشنهاد شده‌است که ماده اول تجزیه شود و تجزیه موقعی است که کلیات‌بحث بشود وبعددرموقع اخذ رأی‌تکلیف‌تجزیه معین بشود (صحیح است)

فاطمی ـ هنوز مطرح نشده است .

نایب رئیس ـ اجازه بفرمائید اول کلیات مطرح بشود بعد وقتی که وارد شور درمواد شدیم آنوقت پیشنهادبکنید آقای مهندس فریور .

محمد طباطبائی ـ (خطاب بنایب رئیس) آقا من یك اشکال نظامنامه ای دارم .

نایب رئیس ـ بفرمائید .

محمد طباطبائی ـ مطابق نظامنامه‌وقانون‌وهمه سوابقی که در مجلس محفوظ است بودجه یا کلاً میآید بمجلس که دارای کلیات است ودارای مواد است و بعداز لایحه بودجه معمولاً یك قانونی‌هم میآورند باسم قانون‌متمم بودجه باعتبار یکسال و اگر اینطور نشد واین موفقیت برای دولت ممکن نبودلایحه بصورت $\frac{1}{12}$ یا $\frac{2}{12}$ میآید درلایحه ملاحظه بفرمائید که نوشته شده است در نتیجه فقط با $\frac{2}{12}$ موافقت میشود وقتی که کمیسیون بودجه فقط با $\frac{2}{12}$ یا $\frac{1}{12}$ موافقت کرد دیگرمعنی ندارد که دارای مواد و فصولی باشد که برای یکسال است ومواد‌ش‌هم موادی‌باشد که لازمه‌اش این بود قانون علیحده باسم متمم بودجه بمجلس‌آمده باشد بنظر من این امرهم مخالف اصول وسوابق‌است وهم وقت‌مجلس هم کفایت نخواهد کرد برای گذشتن این لایحه و این پیشنهاداتی هم که به مجلس داده شده برای همین مقصود و از همین لحاظ است و لذا همین نقطه نظر پیشنهاد شد که مجلس موافقت کند که ماده اول باسم $\frac{1}{12}$ یا $\frac{2}{12}$ تصویب شود بعد اگر دولت خواست لایحه کل بودجه را (یعنی کسری بودجه را) برای یکسال بیاورد بمجلس‌آنوقت مانعی‌ندارد که‌دارای این ترتیب واین فصول و این پیشنهادات بشود‌این ترتیب فعلی بعقیده بنده مخالف سابقه ومخالف نظامنامه است .

نایب رئیس ـ این‌ایرادی‌را که آقای‌محمدطباطبائی‌نمودند از نقطه نظر نظامنامه وارد نیست بنا براین کلیات مطرح است آقای نخست وزیر .

نخست وزیر ـ اصولاً درلوایحیکه تقدیم‌مجلس‌شورای‌ملی میشوداینطوریکه آقای طباطبائی‌فرمودند البته برطبق اصول همانطوریکه فرمودند بودجه باید قبل از سال بیاید به‌مجلس ومواد آن مطرح شده وتصویب گردد و روی آن‌عمل بشود اساساً باطرز عمل متممهای بودجه سابق هم بنده مخالف‌هستم برای اینکه خیلی مسائلی را وارد این قسمت میکردند که هیچ نباید باشد اینها یك مبحث ها ویك مذاکرات و یك عملیاتی‌است که بایدبعداً اصلاح شود و خود بنده این‌نواقص را میدانم و درصدد اصلاحش برای آتیه‌هستم اما متأسفانه بطوریکه ملاحظه میفرمائید الآن ماه نهم است و وارد ماه دهم میشویم‌و نه ماه هم تمام شده و بودجه هنوزنگذشته‌است و تا حال بطور $\frac{1}{12}$ گذشته است بنده نظرم این است و همانطوریکه در کمیسیون بودجه‌هم عرض کردم باید اول تشکیلات وزارتخانه‌ها را ثابت کنیم و بودجه آنهاراهم مرتب و منظم بکنیم و قبل از سال آتیه بدهیم به‌مجلس که در کمیسیون بودجه و کمیسیونهای مربوطه‌برود وتحت مداقه قرار گیرد که انشاءالله برای‌سال‌آتیه بودجه تفصیلی به‌مجلس تقدیم شود همانطوریکه آرزوی همه آقایان است ولی حالا برای اینکه چاره نیست بتصویب این چهار دوازدهم و این لایحه ناگزیر هستیم والا بنده با این تشکیلاتی که فعلاً هست موافق نیستم این تشکیلات باید تغییر کند سازمانهای فعلی وزارتخانه‌ها باید عوض شود (صحیح است) و چون موافق بانشکیلات حالیه‌ادارات نیستم در کمیسیون‌هم عرض کردم که رسیدگی ببودجه وتشکیلات آنرا موکول بکنیم بسال آتیه حالا وقت مجلس هم برفرض که در این باب صرف شود چون‌خودماموافق نیستیم ودولت‌هم با این‌طرزتشکیلات موافق نیست البته بایدتغییر داده شود بنابراین‌حالیه همانطور که عرض کردم یك نواقصی دارد اگر میخواستیم $\frac{1}{12}$ تنها را بیاوریم نمیشد چون یك احتیاجاتی است و یك مؤسساتی است که‌همه شان بانتظاراینکه این‌بودجه میگذرد منتظر مانده اند این وضعیت بودجه کار وزارتخانه‌ها رابکلی مختل کرده است الآن خیلی قسمتهای از حیث قسمتهای مربوط به‌بهداری و فرهنگ و سایر وزارتخانه‌ها که این احتیاجات احتیاجات روزانه است یعنی احتیاج بپول دارند که باید مطابق‌احتیاجات‌روزانه‌شان داده شود این‌قسمتها محتاجند که بودجه‌شان تصویب شود و در کمیسیون‌بودجه اینطورتصمیم گرفته شد که‌عجالتاً چیزهائیکه مورد احتیاج است پیشنهاد شود و مجلس‌هم موافقت کند تابعد برای سال آتیه یك بودجه‌های مرتبی بیاید این را میخواستم از آقایان تقاضا کنم که‌این قسمت را بطوریکه پیشنهاد شده است موافقت بفرمایند چون همانطوریکه عرض کردم ظرف

احتیاج است یك قسمتهائی است که طرف احتیاج عمومی است و نمیشود صرف نظر کرد این قسمتها را تصویب بفرمائید انشاءالله برای سال آینده امیدوارم یك بودجه مرتب و منظمی بموقع خودش تقدیم مجلس و تصویب بشود .

نایب رئیس ـ آقای مهندس فریور .

مهندس فریور ـ بنده در محظور غریبی واقع شده ام باین معنی که موقعیکه این لایحه بودجه از کمیسیون خبرش رسید و اعلان کردند بنده بعنوان مخالف اسم نوشتم باوجود آنکه از موافقین دولت بودم ولی در این موضوع درستون مخالف اسم نوشتم البته آنروز روز سی ام آذر نبود و علت اینکه در ستون مخالف اسم نوشتم باین دلیل بود که این لایحه بطوریکه پیشنهاد شده است هم با پروسه ورش مخالفم و هم بامتنش بدلایلی که عرض میکنم اولاً این یك دوازده و دو دوازده همانطور که آقای طباطبائی درضمن اخطار نظامنامه فرمودند (درصورتیکه اخطار نظامنامه ای نبود) این موضوع واقعاً یك بلائی شده است امسال در اول سال وقتیکه لایحه سه دوازدهم آمد هزار تاتبصره بآن اضافه کردیم و دولت را مکلف کردیم و موظف نمودیم که تا یکماه دیگر بودجه را به مجلس بیاورد البته از این تکلیفها خیلی بدولت میشود ولی معمولاً دولت کوشش بدهکار نیست بنده بعنوان جمله معترضه عرض میکنم که دیروز شرحی بمقام ریاست نوشتم ولی مجال نشد که مطرح شود و آن این بود که بدولت تذکر بدهند که دولت مکلف است قانون استخدام مهندسین را برای مدت معینی که دوماه باشد به مجلس بیاورد هی از این مکلف ها میشود ولی دولت یادش میرود

هاشمی ـ صحیح است .

یکنفر از نمایندگان ـ مجازات معین کرده اند .

مهندس فریور ـ حالا ضمناً لازم شد که توجه آقایان را جلب کنم که این قضیه دوسه سال است معمول شده آقای دکتر میلسپی خوب مسبوقند آقای بیات هم اطلاع دارند علی ای حال این وضعیت که هرروز بگویند سی ام ماه است و موقع پرداخت حقوق است و آدم جرأت نفس کشیدن نداشته باشد خیلی بی ربط است و بیمعنی این مطلب اینجا زیاد گفته شده است وحاجت بتکرار ندارد اوم رسیدگی بوجوه ازوظایف اولیه نمایندگان است بنده اینجا بگویم بنشینم و ازیك مخارجیکه اطلاع ندارم همینطور بگویم بگیرند و خرج کنند حالا اگر واقعاً بنده وارد نبودم در جریان بعضی ادارات واطلاع نداشتم میگفتم انشاءالله که گربه است پول را میگیرند وبمصرف حقیقی هزینه میرسد ولی بدبختانه بنده در جریان بعضی ادارات و وزارتخانها وارد هستم ومی بینم که چه تشکیلات بیمعنی و بیربطی است که نه اسمش معلوم است و نه رسمش آقای نصر الملك وزیر پیشه و هنر دروزارت پیشه و هنر تشریف دارند آقای ارده لان هم یك مدتی تشریف داشتند بنده خودم وارد هستم می بینم که یك قسمت مهم باسم بازرگانی که هم معاون دارد وهم رئیس دارد وهم تشکیلات دارد میگیرند ومیخورند درصورتیکه پارسال قسمت بازرگانی بوزارت دارائی منتقل شده است عین آنهارا اینجا نگهداشته اند با تمام آن تشکیلات واقعاً آدم مات میشود بنده این را چطور میتوانم بخودم هموار بکنم که پولی را از بیوه زن بینوای این مملکت بگیرند و اینها را بدهند باین اشخاص و اینطور خرج بکنند واقعاً اگر حساب و کتابی در کار باشد بنده نمیدانم اینها چطور جواب خواهند داد ضمناً هم نمیخواهم امروزکه روز سی ام آذر است زیاد صحبت کرده باشم ولی اگر بخواهیم وارد بحث درمواد این طرح بشویم خیلی موارد بیمعنی دارد قسمتهائی هست که هیچ منطقی نیست بنده بآقای نخست وزیر عرض کرده ام بآقایان وزراهم چندتاش را درخارج تذکر داده ام بنده نمیخواهم زیاد مزاحم بشوم مثلاً یکی راجع بوزارت فرهنگ است که حقیقةً بی مطالعه نوشته شده است نوشته است :

(اضافه اعتبار وزارت فرهنگ موضوع قانون مصوب نهم مهرماه /۱۳۲۳ که ازاول مهرماه /۱۳۲۳ اجازه اجرای آن داده شده به نسبت ششماهه آخرسال بمبلغ ۲۵۲۰۰۰۰۰ ریال قابل استفاده خواهد بود که برای اجرای مقررات قانون نامبرده با تأمین اضافات و ترفیعات قانونی کارمندان و خدمتگذاران و هزینه های ضروری دیگری که علاوه

براعتبار سال /۱۳۲۳ مورد احتیاج قطعی آن وزارتخانه میباشد پرداخت گردد .)

آیا این مطلب جدیدی نیست ؟ آنوقت مینویسد : (تبصره ۱ اجرای اشل ماده ۱۲ قانون تعلیمات اجباری موضوع ماده واحده مصوب نهم مهرماه ۱۳۲۳ ازاول دیماه ۱۳۲۳ خواهد بود .) پرسیدیم که این قرار بود از اول مهر ماه باشد گفتند بلی این دومیلیون و پانصد هزار تومان کفایت اجرای اشل ماده ۱۲ قانون تعلیمات و اضافات را نمیداد برای شش ماه آمدیم گفتیم اضافات شش ماهه داده شود ولی قانون سنماهه اجرا شود پس معلوم شد که این دومیلیون و پانصد هزار تومان برای اضافات و اجرای اشل کافی نیست آنوقت تبصره بعدرا ملاحظه فرمائید نوشته است :

تبصره ۲ ـ منظور ماده فوق باید بطریقی عملی شود که اضافه اعتبار سال ۱۳۲۴ بودجه وزارت فرهنگ از پنجاه میلیون و چهارصد هزار ریال تجاوز ننماید)

خوب اگر این برای شش ماه کافی نبوده چطور تمام این مبلغ برای یکسال کافی بود یعنی ما با این ماده تصریح کردیم که اولاً درسال ۱۳۲۴ بودجه وزارت فرهنگ همین بودجه /۱۳۲۳ وزارت فرهنگ خواهد بود ثانیاً دست و بالشان ازسال ۱۳۲۳ هم بسته تر است برای اینکه این مبلغ برای شش ماه کافی نیست پس چطور میخواهند این کار را بکنند حالا بنده نمیخواهم از رئیس صحبت بکنم بنده نمیخواهم زیاد بحث بکنم چون امروز روز سی ام آذر است مردم منتظرند من ازدولت استدعا میکنم که موافقت بکنند به مواد اول ودوم که مورد احتیاج است رأی داده شود . و ماده سوم هم اصلاح شود و بقیه بماند زیرا بعضی از مواد طرز عجیبی است مثلاً نوشته شده است :

ماده ۵ ـ الف ـ وزارت دارائی مجاز است معادل نصف اضافه اعتبارات هزینه های کار گزینی مواد یك تا ده و اداری مواد ۱۹ تا ۲۹ وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای دولتی را بپردازد یك ماه عبارت از حقوق تمام مستخدمین است خطابق اینست که امسال تهیه کرده اند ما که میدانیم مستخدمین ما هشت عشرشان هم در بعضی جاها زیادی است و چشم پوشاندیم آقایان هم نیایند سال بسال زیاد بکنند و عضو بیاورند و لیست جدید تهیه نمایند ما هم تحت یك ماده چشم بسته بگوئیم از یك تا ۱۲ اجازه پرداخت دادیم مطابق پارسال بپردازند امروز روز سی ام آذر است بنده میخواهم استدعا بکنم که آقایان موافقت فرمایند مواد ۱ و ۲ بطریقی که پیشنهاد شده است بگذرد اما در ماده ۳ یك اعتراضی بنده دارم که نوشته است :

ماده ۳ ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود اعتباراتیرا که برای ترفیع و اضافات قانونی کارمندان و خدمتگزاران دربودجه های تفصیلی سال ۱۳۲۳ منظور گردیده برای نیمهٔ دوم سال مطابق مقررات پرداخت نماید .

همان اندازه که بعضی جاها باید جلورا گرفت همانطورهم اضافات وترفیعات قانونی اشخاص را باید داد یکنفر سه سال چهارسال پنجسال دریك رتبه باقی است این باید کمیسیون ترفیع برایش تشکیل داد پیشنهاد ترفیع برایش بشود هزار جور اعمال غرض بشود بعد وزیر تصویب بکند آنوقت چرا از ششماه آخر سال بدهند ده سال پانزده سال بیست سال اضافه حقوق این شخص را ندهند این واقعاً ظلم است کمترین کاری که دولت بمستخدمین خودش میتواند بکند این است که اضافات و ترفیعات مستخدمین خود را در موقع مقرر بدهد حالا که تصویب شده است چرا از اول سال نمیدهند مگر تفاوت آن چقدر میشود این که چیزی نمیشود یکوقت مامبالغی خرج میکنیم مثلاً صدوهیجده میلیون اعتبار سفارشات وزارت جنگ را میدهیم (حالا من نمیخواهم وارد بحث بشوم) ولی اضافات وترفیعات مردم را از اول سال نمیدهیم بنابر این استدعای من این است که ماده اول و دوم وهمچنین ماده سوم را با اصلاح اینکه از اول سال اضافات وترفیعات پرداخته شود جدا بکنند و بگذرانند واز آقایانیکه اسم نوشته اند استدعا میکنم که مذاکرات را کافی بدانند و زیاد اصرار نکنند همینطور که پیشنهاد شده تصویب بکنیم که مردم راحت بشوند .

یکنفر از نمایندگان ـ بسیار خوب پیشنهادی است .

نایب رئیس ـ آقای اردلان .

بعضی از نمایندگان ـ پیشنهاد ها را بخوانید .

نایب رئیس ـ چون یکنفر مخالف صحبت کرده آقایان اجازه بفرمایند یکنفر موافق هم صحبت کند البته خیلی مفصل صحبت نفرمایند بعد اگر آقایان خواستند بکفایت مذاکرات رأی میدهند .

اردلان ـ بنده خیلی متشکرم از آقای مهندس فریور که زیاد صحبت نکردند و بنده هم کوشش خواهم کرد که مختصر عرض بکنم یك قسمت از فرمایشات آقای مهندس فریور را باید حتماً جواب عرض بکنم برای اینکه بنده افتخار عضویت کمیسیون بودجه را دارم ایشان فرمودند چرا بودجه ها بمجلس نیامده کمیسیون بودجه درآخر آبان ۱۳۲۳ یك طرحی تهیه کرد و تقدیم مجلس کرد که اجازه بدهند وزارتخانه ها سازمان خودشان را بیاورند به کمیسیون‌بودجه و پس ازاینکه تصویب شد تا مدت‌دوسال این کار بعنوان آزمایش عملی بشود و بعد به‌بینیم چه‌نتیجه میشود اول کسیکه با این لایحه مخالفت کرد آقای مهندس فریور بود درصورتیکه بسیار لایحه مفیدی بود .

مهندس‌فریور ـ بسیار مضر هم بود .

اردلان ـ یك لغت .. جدیدی فرمودند که پروسدورش خوب نیست . . .

مهندس‌فریور ـ متنش هم بد بود .

اردلان ـ در صورتیکه اینطور نبود ما نشستیم زحمت کشیدیم مذاکره کردیم و باور بفرمائید که دولت مایل نیست که وزارتخانه ها سازمان داشته باشد درست است که آقای نخست‌وزیر فرمودند ولی آقایان وزرا مایل نیستند میل دارند دستشان بازباشد که وقتیکه رفتند بوزارتخانه‌ها شان هرطور که میل دارند سازمان بدهند کمیسیون بودجه مصمم شد ولایحه‌ای هم تقدیم مجلس کرد ودولت را ملزم کرد که سازمانهای‌خودش را بدهد اگر این‌لایحه که دراول آبان‌ماه داده شده‌بودو گزارش آن جلوی بنده‌هست‌تصویب شده بود وبا آن ضرب‌الاجلی که قرارداده بودیم این‌سازمان ها بکمیسیون بودجه داده شده بود اعضاء کمیسیون بودجه هم که یکی از آنها بنده هستم با کمال جدیت می‌نشستیم وزحمت میکشیدیم واین کار راتمام میکردیم وتکلیف مملکت هم معلوم میشد هم از حیث بودجه و هم از حیث سازمان ولی متأسفانه مجلس شورای ملی خودش در این قسمت موافقت نکرد ولایحه را از دستور خارج کرد معهذا باز ما نظر خودمان را دنبال کردیم و در تبصره این لایحه که پیشنهادشده‌است دولت‌رامکلف کردیم که بودجه‌های‌تفصیلی خودش‌را بمجلس بدهد امیدوارم که این بودجه هارابدهند و و بعدهم سازمانش را بدهند ما بتوانیم یك عمل صحیحی برای مملکت انجام بدهیم اما راجع بآن قسمتی که فرمودند چرا اضافات ازششماهه اول سال داده نشده است نسبت به مستخدمین در کمیسیون خیلی بحث شده واصل قضیه این‌بود که برای دولت مقدور نبود اگر مقدور بود هیچ اشکالی نداشت یك هزینه‌های ضروری ولازم است و وزارت دارائی ممکن بود یك تعهداتی بکند که نتواند انجام بدهد البته دولت همیشه باید یك تعهداتی بکند که بتواند انجام بدهد ممکن است حالا هم همانطوری که فرمودید نوشته شود از اول سال ولی آنوقت ما کسر بودجه خواهیم آورد و بهزار زحمت نخواهیم توانست یك بودجه‌ای تنظیم کنیم این است که بنده تصور میکنم که آقایان همینطورموافقت فرمایند . یك نظر اصلاحی آقافرمودند بنده خودم این نظر را در کمیسیون بوجه‌عرض کردم بدبختانه در اقلیت واقع شدم وآن نظراین بود که مادرعین اینکه حس‌میکنیم که کارمندان ما زیاد هستنددر عین‌حال باز لایحه استخدام کارمند جدید به مجلس میآید این است که از جناب آقای نخست وزیرهم تقاضا میکنم که قبول بفرمایند تا یك مدت معینی از استخدام کارمند جدید خود داری شود تا اینکه بودجه‌ها را بفرستند و ما در آتیه بتوانیم کاری بکنیم بنده بیش ازاین نمیخواهم حرف بزنم آخر برج هم هست این است که استدعا میکنم آقایان اجازه بفرمایند که مذاکرات

کافی باشد و رأی بدهند که‌بهمین نحو تصویب شود .

بعضی از نمایندگان ـ مذاکرات کافی‌است .

نایب رئیس ـ برای شور درمواد باید رأی گرفته‌شود و عده برای رأی کافی نیست اول باید برای ورود درشور مواد رأی گرفته شود بعد وارد در شور مواد بشویم .

طبا طبائی ـ مذاکرات کافی است آقا .

نایب رئیس ـ آقای صدر قاضی .

صدر قاضی ـ بنده میخواستم استدعابکنم حالا که عده برای رأی کافی‌نیست‌یك مطالبی‌داریم که باید بعرض‌مجلس برسانیم . اجازهٔ بفرمائید صحبت شود .

(در اینموقع عدهٔ برای اخذ رأی کافی شد)

نایب رئیس ـ رأی‌میگیریم‌بورود درمواد آقایان‌موافقین قیام نمایند (اکثر برخاستند) تصویب‌شد . ماده اول قرائت میشود :

ماده اول ـ وزارت دارائی مجاز است کلیه حقوق و هزینه‌های جاری مستمر و غیر مستمر دوماهه آذر و دیماه سال ۱۳۲۳ وزارتخانه‌ها و ادارات و بنگاههای‌بهره برداری و بازرگانی و کارخانه‌های دولتی را در حدود دو دوازدهم اعتبار کل بودجه ۱۳۲۲ و بر طبق ارقام منظور در بودجه ۱۳۲۲ کل کشور و بودجه‌های تفصیلی همان سال پرداخت نماید ـ این پرداختها با رعایت آئین نامه‌های مربوط ببودجه سال ۱۳۲۲ و آن قسمت از مواد مصوب قانون متمم بودجه همان سال و قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ و قوانین و آئین نامه های مربوط بکمك بکارمندان دولت انجام میشود)

تبصره۱ ـ تبصره‌های ۲و۳و٤قانون سه دوازدهم‌مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ تا آخر سال۱۳۲۳ بقوت خودباقی خواهند بود .

تبصره۲ ـ دولت مکلف است بودجه های ۱۳۲٤ کل کشور را تا آخر دیماه ۱۳۲۳ به مجلس شورای ملی تقدیم نماید .

نایب رئیس ـ آقای صدر قاضی .

صدرقاضی ـ عرض میکنم بنده با لایحه $\frac{2}{12}$ موافقم و موافق هم اسم نوشته بودم در ضمن یك عرایضی داشتم و میخواستم هیئت دولت را نسبت باوضاع حوزه انتخابیه‌خود مهاباد مطلع سازم عرض کنم در این ماده نوشته شده است که : وزارت دارائی مجاز است کلیه حقوق و هزینه‌های جاری مستمر و غیر مستمر دو ماهه آذر ودیماه سال۱۳۲۳ وزارتخانه‌ها و ادارات و بنگاههای بهره‌برداری وبازرگانی و کارخانه‌های دولتی را در حدود دو دوازدهم اعتبار کل بودجه ۱۳۲۲و بر طبق ارقام منظور در بودجهٔ ۱۳۲۲ کل کشور و بودجه‌های تفصیلی همان سال پرداخت نماید .

عرض کنم یکی اززراعتهای‌مهم‌حوزه‌شهرستان مهاباد‌توتون است که امسال خوشبختانه زراعتش‌خیلی خوب‌شده وخیلی هم طرف احتیاج ملت ایران است‌این‌رامدتی است که‌دولت شروع بخریداری‌کرده‌است وچون بودجه امسال‌را روی $\frac{1}{12}$ یا $\frac{2}{12}$ ـ سال ۱۳۲۲ به‌مجلس آورده‌اند آنها پول کافی‌برای خرید ندارند حالا تقریباً در شهرستان‌مهاباد چهار هزارتن توتون‌موجود است و بواسطه نداشتن اعتبار و پول از مردم خریداری نمیکنند و ضرر زیادی بمردم میخورد .

میخواستم استدعا کنم اینطور هزینه‌ها را آقایان یك‌جا تصویب بفرمایند چون پارسال بودجه خرید توتون سیزده میلیون ریال بوده است در صورتیکه پارسال محصول کم بوده و امسال محصول توتون دو برابر است و احتیاجات بیشتری را رفع میکند و استفاده بیشتری دارد کمااینکه خود اداره کل دخانیات هم‌متذکر شده‌است و امسال‌بیست‌و پنج میلیون‌ریال پیشنهاد کرده‌است واگرامسال این‌توتون خریداری نشود یك ضرر خیلی زیادی بمردم متوجه میشود یکی‌هم‌مخارج‌انتفاعی‌است‌دولت‌آنجاتوتون‌خریداری‌میکند که رویهمرفته دوتومان هر کیلو وارد تهران میشود وشاید کیلوئی سی تومان بیشترمیفروشند خواستم بنده نظرآقای وزیر دارائی را باین نکته متوجه کنم که اجازه ندهند که مردم متضرر شوند یکی‌هم مسئله چغندر است چغندرقند هم یکی ازمحصولات مهم‌شهرستان مهاباداست که متأسفانه امسال

وزارت پیشه وهنر دستور کندن چغندر را دیرتر ازسنوات سابق داده است و اکنون سرما هم که شروع کرده است مقدار زیادی از زراعت مردم تلف شده است و یك مقدار زیادی هم دارد تلف میشود بنده مخصوصاً رفتم خدمت آقای وزیر پیشه وهنر وبایشان هم متذکر شدم که امر بفرمایند یك مقدار کامیون بفرستند بآنجا که مردم بیشتر از این متضرر نشوند و ضرر هائی هم که بمردم خورده است یك توجهی بکنند یکی دیگر مردم خودشان ازناچاری رفته‌اند کامیون تهیه کرده‌اند و کرایه بیشتر از آن میزانی که دولت میدهد ناچارشده‌اند بدهند میخواستم از آقای وزیر پیشه و هنر تقاضا کنم که راجع بمسئله کرایه چغندرمطابق پیمانی که دولت با مردم بسته اند بعهده دولت است و اکنون زارعین ناچارشده اند وخودشان کامیون‌های آزادی را تهیه کرده اند و کرایه بیشتری هم داده اند میخواستم تقاضا کنم در این خصوص اقدامی بفرمایند که مردم بیشتر از این متضرر نشوند و این را هم باید عرض کنم که اگر در قسمت چغندر هم مخارج می کنند البته این ها مخارج انتفاعی است هدر نمیرود برای این که آن جا چغندر را میخرند هر کیلوئی چهار شاهی در صورتی که از صدکیلو چغندر چهارده کیلو قند بدست میاید شما صد چهار شاهی پول میدهید ولی درموقع فروش کیلوئی شانزده تومان وصول میشود و یکی هم مسئله فرهنك مهاباد است امسال در اثر تذکرات وخواهش بنده وزارت فرهنك یك توجهی بفرهنك آن جا کرده است که یك دارالتربیه در آن جا تأسیس بکنند که بچها مشغول تحصیل شوند ولی تاکنون که سه ماه از سال تحصیلی میگذرد تاکنون بودجه این دارالتربیه به آن جا فرستاده نشده وهنوز به نتیجه نرسیده است. یکی هم شهرداری مهاباد است که خوشبختانه آقای فهیمی وزیر مشاور در این مسافرتی که کرده اند ملاحظه فرموده‌اند که شهرداری مهاباد برای مخارج شهرداریش پول ندارد برای روشنائی برای تنظیف حتی برای پرداخت مزد عمله های شهرداری معطل است (جمعی از نمایندگان همه‌جا این طور است) از دخانیات و توتون که در مهاباد خرید و فروش میشود دولت یك پولی بعنوان عوارض شهرداری میگیرند و این عوارض را میاورند تهران در صورتی که توتون درمهاباد تولید میشود آن وقت عوارضی که از این توتون میگیرند میاورند طهران این را هم می خواستم از آقای وزیر دارائی تقاضا کنم که این پولی که از عوارض توتون مهاباد بنام شهرداری وصول می شود بمصرف شهرداری مهاباد تخصیص بدهند و وزارت کشورهم اصولاً یك توجه مخصوصی بشهرداری مهاباد داشته باشند یکی هم موضوع بهداری است یك دفعه هم خدمت آقای لقمان‌الملك وزیربهداری عرض کردم نمونهٔ بهداری شهرستان مهاباد که دویست هزار نفر جمعیت دارد عبارتست از یك طبیب و یك نفر مستخدم و این طبیب هم اگر از شهر بدهات مسافرت کند شهر بی طبیب میماند تازه هم اگر بخواهد مسافرت به بیرونها کند هیچگونه وسیله ندارد می خواستم استدعا کنم از این امبولانس های جدید آقای وزیر بهداری توجهی بفرمایند و یکی از آن ها را به مهاباد تخصیص بدهند و یك نفر طبیب هم برای آن جا بفرستند ومخصوصاً امبولانس فوق‌العاده لازم است اگر یك نفر در دهات مریض شود تا این طبیب خودش را بخواهد بآن مریض برساند مریض از بین رفته است بنا بر این در این قسمت هم استدعا میکنم توجه مخصوصی بفرمایند یکی هم عده ازاهالی شهرستان مهاباد قبل از وقایع شهریورماه مبالغ کلی ارزاق و علیق به هنك مهاباد داده اند و مقداری از هنك مهاباد طلبکار هستند الان سه سال است که هر چه مطالبه می کنند وصول نشده است این را هم استدعادارم که اقدامی بفرمایند وطلب مردم را بدهند و خیلی هم محتاج هستند توجهی بفرمایند که از این اعتبارات پرداخته شود. یکی دیگر هم عدهٔ در آذربایجان اینها پنبه‌شان را بدولت تحویل داده اند (بعضی از نمایندگان ـ همه جا)

بله ولی هنوز پولشان پرداخت نشده است و اشخاصی هم که گندم فروخته‌اند وتعهد داده‌اند پول آنها را هم نمیپردازند آنوقت درقسمت افت هم اجحافات زیادی بمردم میکنند باین معنی که اگر جو تحویل میگیرند توی جو گندم باشد بنام افت منظور میکنند و پولش را نمیدهند اگر هم گندم باشد و جو داخل گندم باشد آن را هم جزو افت محسوب میکنند این است که بنده استدعا کنم البته آقایان توجه بکلیه کشور دارند ولی این شهرستانهای دورازمرکز را باید بیشتر توجه بفرمایند مخصوصاً شهرستان مهاباد که یك شهرستان عشایری است با اینکه در ادوار گذشته هم خیلی دچار ظلم وتعدی بوده‌اند ولی بحمدالله خوشبختانه تاکنون هیچگونه خلافی از آنها سرنزده وبا کمال متانت حیثیت وشرافت وهمه چیز خودشان را بمنافع دولت حفظ کرده اند و بعقیده بنده اینها بایستی بیش از همه جا مورد توجه اولیای دولت واقع شوند وخود آقای فهیمی هم که این مسافرت را کرده‌اند بنده انتظار دارم که وضعیات آنجارا تشریح بفرمایند که قضایا برای عموم روشن شود.

نخست‌وزیر ـ بنده خودم تصدیق میکنم که آقایان نمایندگان محترم درموقع طرح بودجه نسبت به شهرستانها ومحالات خودشان بایستی اظهارنظر بفرمایند وتذکرات لازم بدهند و بنده هم البته بایستی خیلی سعی و اهتمام کنم که نظریات آقایان رانسبت به آن شهرستانها بهرطریقی که هست تأمین کنم ولی همانطور که عرض کردم فعلا مسئله دو دوازدهم مطرح است وبرای عمل گذشته وجاری است معهذا میخواستم تذکر بدهم که بنده شخصاً خودم حاضر هستم که آقایان نمایندگان محترم نظریات وپیشنهادهائی که راجع بشهرستان های خودشان دارند بخودمن مراجعه نمایند واظهار فرمایند تا در موقع تهیه بودجه که برای آتیه در نظر داریم نظریات آقایان را مراعات کنیم وحالاهم این قسمت‌ها البته تذکرش خیلی خوبست ولی چون ما الان دراین قسمت وارد نیستیم بنده حالا نمی‌توانم کاری بکنم بنابراین خواهش میکنم آقایان هر نظریاتی که دارند بخودبنده مراجعه بفرمایند وبنده امیدوارم که در بودجهٔ آتیه نظریات آقایان را تأمین کنم چون این قسمت دودوازدهم همانطور که عرض کردم یك موضوعی است و مواد دیگرش را هم که آقایان مطالعه بفرمایند ملاحظه خواهند فرمود خیلی مورد احتیاج است یعنی مسائلی است که امروز خود آقایان در این نظریاتی که میفرمایند باید اعمال شود و خواهش میکنم آقایان هم موافقت بفرمایند ورأی بدهند تا ما بتوانیم آن قسمت‌هائی که اظهار میفرمایند اجرا کنیم و حالا هم اگر نظریاتی هست در اطراف همین موضوع صحبت شود که زودتر این دو دوازدهم بگذرد چون روز آخر ماه است این قسمت زودتر از تصویب مجلس بگذرد وکار دولت و ادارات معطل نماند و این را بنده قول میدهم که آن نظریات آقایان را انشاءالله در بودجه آتیه تأمین کنم چون این مسائلی که بنده عرض کردم دو فقره اش یك مخارجی است که مدتش هم میگذرد ومربوط به بودجه آتیه نیست یکی هم مال فرهنگ ودارالتربیه است که اینها وقتش میگذرد بنابراین آقایان موافقت بفرمایند که زود تر تصویب شود.

جمعی از نمایندگان ـ مذاکرات کافی است

نایب‌رئیس ـ پیشنهادها قرائت میشود:

این جانب پیشنهاد میکنم لایحه کمیسیون بودجه بطریق ذیل اصلاح شود:

ماده واحده ـ وزارت دارائی مجاز است کلیهٔ حقوق و هزینه های جاری مستمر وغیر مستمر دو ماهه آذر و دی ۱۳۲۳ وزارتخانه ها و ادارات و بنگاههای بهره برداری و بازرگانی و کارخانه های دولتی را در حدود دو دوازدهم اعتبار کل بودجه ۱۳۲۲ پرداخت نماید.

این پرداخت ها با رعایت آئین نامه های مربوط به بودجه سال ۱۳۲۲ و آن قسمت از مواد مصوب قانون متمم بودجه همان سال و قانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ و قوانین و آئین‌نامه‌های مربوط بکمك بکارمندان دولت انجام میشود.

تبصره ۱ ـ تبصره های ۲ و ۳ و ٤ قانون سه دوازدهم مصوب

۳۱ فروردین ۱۳۲۳ تا آخر سال بقوت خود باقی خواهد بود ـ فرخ .

نایب رئیس ـ عرض میکنم آقایانیکه پیشنهادی میفرمایند این را متذکر باشند که مطابق ماده ۶۳ باید بطور اختصار توضیح بدهند و تنها آقایانیکه عضو کمیسیون بودجه هستند میتوانند جواب بدهند . آقای فرخ

فرخ ـ این پیشنهاد بنده بدوجهة تقدیم شد یکی اینکه امروز آخر آذر است و باید حقوق وزارتخانه ها پرداخته شود و دراین لایحه بودجه تقریباً بیست نفر موافق و مخالف اسم نوشته‌اند و این مذاکرات بطور قطع امروز تمام نخواهد شد و تأخیر خواهد شد وبعلاوه پیشنهاد ها هم متناوباً خواهد رسید وبنابراین آن منظوری راکه ما و دولت داریم انجام نخواهد شد باین جهة بنده نظرم این بود که عجالتاً یك دوازدهم تصویب شود و پرداخت شود و در جلسه روز شنبه یایکشنبه ودرجلسات بعد که خواهیم داشت لایحه کمیسیون بودجه موادش مطرح شود و در اینموضوع صحبت شود و بالاخره آن منظوری که دولت دارد تأمین شود و امروز برای اینکه ما به نتیجه برسیم عقیده‌ام این است که آقایان موافقت بفرمایند که این پیشنهاد بنده تصویب شود که حقوق وزارتخانه ها پرداخته شود و در قسمت این لایحه در جلسات بعد مذاکره می کنیم وتکلیفش را معلوم میکنیم .

فاطمی (مخبر کمیسیون) ـ اولاً یك موضوعی را برای تذکر آقای فرخ و سایر آقایان نمایندگان باید عرض کنم این است که بودجه‌های امسال تماماً روی همین یك دوازدهم و دو دوازدهم خواهد گذشت برای اینکه آن منظوری را که ما اول داشتیم موفق نشدیم حالا ایراد بکی وارد است مانمیدانیم به کی وارد است برای اینکه دولت را مامکلف کردیم که بودجه ها را بیاورد بمجلس منتها کمیسیون یك نظری گرفت که بودجه‌ها باید روی یك سازمان مرتبی باشد این نظر را آورد بمجلس ومجلس هم موافقت نکرد پس این ایراد بکمیسیون بودجه هم وارد نیست بنابراین بودجه امسال اگر حالا هم یك دوازدهم تصویب کردید یا سه دوازدهم تصویب کردید بالاخره بهمین ترتیب میگذرد ولی این پیشنهاد آقای فرخ یك اشکالی دارد واشکالش این است که یك خرجهائی است که برای دولت ضروری است و مجبور است که پرداخت نماید وبنده دوسه قلمش راعرض میکنم مثلا وزارت دادگستری یك متهمینی دارد میخواهند بفرستند بروند این مستلزم بیست وپنج هزار تومان پول است وتا پول نباشد نمیتوانند بفرستند بودجه هم ندارد اعتباری هم ندارد ووزارت دارائی هم نمیپردازد اداره ژاندارمری برای تأمین نقاط اطراف تهران و سایر جاها محتاج بهزار نفر ژاندارم است و همینطور از این قبیل خرجهای لازم و اینکه کمیسیون بودجه آمد و چهار دوازدهم را دو دوازدهم کرد برای این بود که دولت بودجه های مملکتی را تا آخر دیماه بیاورد به مجلس و کمیسیون بتواند رسیدگی بکند و بعد بیاورد بعرض مجلس برساند و برای سال ۱۳۲۴ آن منظوری که ما و همه آقایان نمایندگان داریم عملی شود والّا برای امسال یك دوازدهم و دو دوازدهم فرقی نمیکند و این موادی هم که روی این لایحه تنظیم شده شما تصور نفرمائید که ما درش بحث و مطالعه نکردیم این لایحه سه روز وقت کمیسیون بودجه را گرفته است و در تمام این ها مخالفت شده است و دانه دانه جواب داده شده وبالاخره این مواد تنظیم شده وحالا هم اگر آقایان اشکالی دارند بفرمایند تا بنده جواب عرض کنم و آقای مهندس فریورهم اگر تشریف داشتند جواب اشکالی که در ماده دو و سه داشتند بهشان عرض میکردم (یکی از نمایندگان ـ حاضرند آقا) خوب بنده ایشان را ندیدم .

وزیر دارائی ـ در تکمیل فرمایشات جناب آقای فاطمی میخواستم بعرض برسانم که ما چهار دوازدهم پیشنهاد کرده بودیم برای اینکه چهار دوازدهم پیشنهاد شده بود عنوان هزینه های تصدیق شده و فصلی محتاج نبود که ذکر شود و حالا بنده یك تبصرهٔ را بمقام ریاست تقدیم کردم که در آخر ماده اضافه شود و آقای مخبرهم موافق هستند برای اینکه نظریه آقای صدر قاضی هم تأمین شده باشد این قسمت علاوه

شود به ماده اول که دولت مختار باشد که هزینه های مربوط به احتیاجات سالیانه و فصلی وزارتخانه هارا بتواند بپردازد و حالا اگر همان چهار دوازدهم بود محتاج نبود ولی چون در دوازدهم شده لازم است امّا یك دوازدهم که جناب آقای فرخ پیشنهاد فرمودند آقایان توجه باین موضوع داشته باشند که اگر بخواهیم این را قبول کنیم اولاً باز دومرتبه مجلس شورای ملی باید یك همچو روزی بیاید و بنشینند ودو مرتبه یك همچو خبری را بگذراند ومدتی صرف وقت بشود تا یك دوازدهم دیگر بگذرد وحالا آخر ماه است فکر فردا و اول ماه را هم بفرمائید که سرباز جیره میخواهد زندانی خوراك میخواهد همه اینها اگر فردا که جمعه است داده شود بدون تصویب مجلس شورای ملی خلاف است حالا اگر بفرمائید تا آخر ماه گذراندید دو روزهم بیشتر ممکن است فردا هم میروند قرض و قوله میکنند ولی اینهم صلاح نیست و عجالتاً این دو دوازدهم که باینجا رسیده استدعا میکنم اجازه بفرمائید که تصویب شود .

جمعی از نمایندگان ـ رأی .

نایب رئیس ـ آقای دکتر زنگنه

دکتر زنگنه ـ عرض میکنم بنده بااساس پیشنهاد آقای فرخ اصلاً مخالف هستم برای اینکه اصلاً این دودوازدهم هم اگر بگذرد بدون آنمواد دیگر اصلاً فایده ندارد و اگر بنا باشد این پیشنهاد را تعقیب کنیم بنده میترسم که نیمساعت که گذشت جلسه تعطیل شود ودیگر نتوانیم کاری بکنیم . وباز برود برای روز شنبه یا یك روز دیگر و این چاره اش این است که آقایان یکقدری بنشینند وکاربکنند تا دو بعد از ظهر سه بعد از ظهر و در عرض هفته جلسات بیشتری همینطور تشکیل بدهند وکارهای مملکت را تمام کنند وبااین ترتیب کار ازپیش نمیرود بنده نظرم هست در مملکت فرانسه که آنها هم یکقدری منحرف شده بودند از اصول پارلمانی بودجه خودشان را یکماه به آخر سال میآوردند بمجلس ولی در آن یکماهه مجلسی ها هم خودکشی میکردند و شب و روز مجلس تعطیل نمیشد و می نشستند چندین هفته شب و روز کار میکردند تا تمام میشد حالا ما هم اگر یکی دو ساعت بیشتر کارکنیم چه میشود بنده عرض میکنم که جریان کار کمیسیون راجع به بودجه نتیجه‌اش کاملاً بضرر کارهای اساسی مملکت شده است یعنی پولهائیکه نباید پرداخت بشود پولها وحقوقهای اضافی پرداخته شده وافرادی که اساساً وجودشان درادارات لازم نیست وهمیشه حقوق میگیرند اینها هیچ لطمه بهشان وارد نشده است لطمه بکجا وارد میشود ؟ لطمه بکارهائی که سرو صدا ندارد وصدایش بلند نمیشود وارد میشود بنده در شهر کرمانشاه دیدم که بهداری آنجا یك مریضخانه کوچك دارد با ۲۰ تختخواب واین تختخوابها ملافه ندارد چرا ؟ برای اینکه اضافات بودجه تصویب نشده است در مدارس بچه‌ها آب خوردن ندارند و راجع باضافه اعتبار میگویندکه اضافهٔ که داشتیم در شش ماه اول مصرف شده است (مهندس فریور ـ آب گران شده است ؟) حالا آب گران شده یا هرچه شده است اعتبار برای آب خوردن نیست ، گچی که باید شاگردها روی تخته بنویسند نیست ومیگویند ما از فلان لوازم التحریر فروشی قرض کردیم پس نتیجه اینکه آن قصد خیری که کمیسیون بودجه داشت وما میخواستیم وارد اصلاحات شویم وبعضی چیزهای زائد را از بین ببریم وادارات زائد را حذف کنیم و مدیر کلهای ۱۰ تائی ۱۵ تائی را از بین ببریم اینها منجر شده است باینکه آنها همه سرجای خودشان هستند ولی آب خوردن مدرسه یا ملافهٔ مریض تهیه نمیشود باین جهت است که بنده بااین پیشنهادات مخالفم وعقیده‌ام اینست بجای اینکه ما پیشنهاد کنیم ۱/۱۲ تصویب شود بدون هیچگونه اضافات در حقیقت یك نوع سنبل کردن است یکی از بزرگان مملکت در یك کمیسیونی وارد شده بود باوگفتند آقا این راسنبل کنید برود در اول گفت خیر آقا نمیشود و ایستادگی کرد وقتیکه ۱۰ پانزده روز ایستاد دید نمیشود او هم موافقت کرد وگفت بسیار خوب سنبلش کنید برود حالا کمیسیون بودجه یکدرجه سنبل کرده است مجلس شورای ملی هم

باز یکدرجهٔ دیگر میخواهد بکندکه بازکارها بماندبعقیدهٔ بنده این هیچ شایستهٔ مجلس شورای ملی و شایستهٔ یك مملکت دموکراسی نیست اگر واقعاً ما کار لازمی داریم واینکار مهم است و باید بشود چه ضرر داردکه امروز تا عصر بنشینیم جلسه تشکیل بدهیم فردا صبح هم جلسه داشته باشیم ، تازه اگر این بودجه بگذرد اثر زیادی در اصلاح مملکت ندارد ولی لااقل شاید آن اضافات بهداری را برساند .

نمایندگان ـ رأی . رأی .

نایب رئیس ـ عدهٔ کافی نیست

یکی از نمایندگان ـ پیشنهاد آقای فرخ را یکبار دیگر قرائت بفرمائید

یکی ازنمایندگان ـ چون آذرماه تمام شده وفردا اول دی ماه است خوبست آقای فرخ موافقت بفرمایند که $\frac{1}{12}$ به $\frac{2}{12}$ تبدیل شود .

فرخ ـ بنده قبول میکنم

(پیشنهاد آقای فرخ با اصلاح فوق بشرح سابق قرائت شد)

نایب رئیس ـ بنده یك تذکری داشتم اجازه بفرمائید آقایان نظرشان تصویب این ماده است واگراین پیشنهاد را مخبر کمیسیون قبول نکند لایحه برمیگردد بکمیسیون نظر آقای مخبر چیست ؟

مخبر (آقای فاطمی) ـ بنده البته حافظه ام آنقدر قوی نیست که به بینم این عین ماده است یانه ؟

فرخ ـ عین ماده است .

فاطمی ـ بسیارخوب اگر عین ماده کمیسیون بودجه است که بنده موافقم

دولت آبادی ـ پس رأی بمادهٔ اول گزارش بگیرید

مجدضیائی ـ بنده مخالفم .

نایب رئیس ـ آقای ملك مدنی .

ملك مدنی ـ همانطور که آقای فاطمی فرمودند بنده موافقم ولی همانطوری که آقای نخست وزیر صحبت کردند بنده هم معتقدم که باید مادهٔ ۲ و ۳ هم ضمیمه کردد زیرا این ماده با ماده ۲ و ۳ ارتباط کامل دارد و اگر آقای فرخ و آقای مخبرکمیسیون موافقت کنند مادهٔ اول و دوم و سوم با هم بگذرند بهتر است (صحیح است) و اشکال دیگری که فرمودند در بارهٔ کارکارمندان دولت از نقطهٔ نظر اضافات وترفیعات وسایر قسمتهای دیگر ، این اشکالات درسایرمواد مرتفع شده است واگر صرفاً مادهٔ اول بگذرد فایده‌ای ندارد یکی دیگرهم یك تبصره درماده اول هست که آن تبصره هم بنظر بنده باید باشد وآن تبصره دوم است که میگوید دولت مکلف است که بودجه های ۱۳۲۴ کل کشور را تا آخردیماه ۱۳۲۳ بمجلس شورای ملی تقدیم نمایدامسال که بودجه به $\frac{1}{12}$ و $\frac{2}{12}$ گذشت همینطورکه فرمودند وما بمقصود نرسیدیم این بودکه ماخواستیم دولت رامکلف بکنیم که تا آخر دیماه بودجهٔ تفصیلی خودش را داده باشد که مطابق قانون اساسی قبل از پایان سال ۱۳۲۳ بودجه‌ها ازتصویب مجلس بگذرد ومجالی هم باشدکه مجلس وکمیسیون رسیدگی بکنند این اصلاح اگر بشود بنظر بنده بهتر است (صحیح است)

فرخ ـ آقا بنده توضیحی دارم اجازه میفرمائید ؟

نایب رئیس ـ بفرمائید .

فرخ ـ بنده خیلی متأسفم که ما خودمان را داریم گول میزنیم ۹ ماه است که بودجهٔ سال ۱۳۲۳ نرسیده است ایشان میخواهند دوعرض سه ماه برسدعجالتاً مقصود بنده ازاین ماده این بودکه فعلاً این ماده امروز تصویب بشود و مواد دیگر را در جلسات بعد آقایان مطرح می کنند

مهندس فریور ـ نمیشود

مجدضیائی ـ آقا بنده اخطار نظامنامهٔ دارم .

نایب رئیس ـ بفرمائید .

مجدضیائی ـ آقای فرخ میفرمایند که این پیشنهاد عین آن ماده است و اگر مجلس بخواهد این پیشنهاد را قبول نکند اصل ماده هم از بین میرود باید به همان ماده که دولت داده است رأی بگیرید والا اگر رد بشود عین ماده هم رد می‌شود .

نایب رئیس ـ آقای فاطمی مخبر کمیسیون .

مخبر ـ درصورتیکه بعنوان ماده‌واحده‌باشد یعنی مواد دیگر مطرح نشود کمیسیون موافق نیست ولی اگر بعنوان پیشنهاد باشد که بعدهم مواد دیگرش که لازم است مطرح بشودبنده موافقم ولی بصورت مادهٔ واحده بنده نمی‌توانم قبول کنم .

نایب رئیس ـ رأی میگیریم به پیشنهاد آقای فرخ آقایان موافقین قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) رد شد .

فرخ ـ آقانمایندگان نشنیدند .

نایب رئیس ـ عرض کنم آقاتشخیص اینکه آیا اکثریت حاصل شده است یانشده است نظامنامه برئیس واگذار کرده است و آقایان نمایندگان هم مطابق نظامنامه حق ندارند تکلیف برای رئیس معین بکنند اگر رئیس برخلاف نظامنامه رفتار کرد باید اخطار نظامنامه بکنند (صحیح است) .

فداکار ـ آقا نصف آقایان نشنیدند . بنده نشنیدم .

مهندس فریور ـ آقاپیشنهاد بنده را قرائت بفرمائید

نایب رئیس ـ پیشنهادآقای صادقی قرائت میشود :

نظر باینکه احتمال میرودشور وبحث در اطراف گزارش کمیسیون بودجه دایر بپرداخت دوازدهم بطول انجامیده و موجب تأخیر درپرداخت حقوق کارمندان و مصارف دولتی گردد امضاء کننده پیشنهادمیکنم فقط بمادهٔ اول و دوم با اصلاح ماده۳ که مربوط بپرداخت دوازدهم است جداگانه رأی گرفته شود .

نایب رئیس ـ این پیشنهاد قابل‌طرح نیست این چون پیشنهاد تجزیه‌است وهنوزمواد طرح نشده‌است که تجزیه بشود قابل طرح نیست پیشنهاد آقای مهندس فریورقرائت میشود:

پیشنهاد میکنم مواد ۱ و ۲ و ماده ۳ با اصلاح اینکه اضافات و ترفیعات از اول سال ۱۳۲۳ پرداخت شود مطرح وبقیهٔ آن بماندبدین ترتیب دوپرداخت حقوق مستخدمین تأخیری روی ندهد .

مهندس فریور ـ اجازه میفرمائید یك توضیحی بدهم؟

نایب رئیس ـ بفرمائید .

مهندس فریور ـ عرض کنم بنده یقین دارم عدهٔ آقایان عقیده شان اینست که امروز طوری بشود که مردم بتوانند تا یکی دو روز دیگرحقوق بگیرند (صحیح است) اما یك مطلبی را که بنده دریکی از دالانها شنیدم ومیخواهم برای استحضارخاطر آقایان عرض کنم اینست که چون ساعت ۱۱ هم شدوهنوزاکثریت نشده‌بوددر گوش‌بدر گوش گاهی حرفهائی ردوبدل میشدومیگفتندیك جریانی است که میخواهندبودجه تصویب نشود وطول بکشد هرقدر این موضوع طول بکشد کار دکتر میلسپو هم طول میکشد آقا استدعا میکنم اعمال نظرکنید وبگذارید مردم حقوق بگیرند حالا اگرسه‌تائی نمیشود مطرح کرد یکی یکی بکنید علی ای حال این دو سه ماده را که همه باآن موافقند بصورت یك قانون مستقل دربیاید که همه بتوانند پول بگیرند (صحیح است) .

نایب رئیس ـ آقای دکترطاهری.

دکترطاهری ـ تمام نمایندگان سعی دارند که این $\frac{2}{12}$ یا $\frac{3}{12}$ زودتر تصویب شود که حقوق ادارات وبنگاههای ملی و کارخانجات زودتر پرداخته شود متأسفانه عمل بعکس این است یعنی این پیشنهادها خودش موجب تأخیر میشود اگر بجای این پیشنهادات اصل موضوع مطرح شده بود حالا بماده اول رأی گرفته بودند (صحیح است) همین‌طور پیشنهاد بکنید و اصل موضوع را عقب نیندازید این بگوید موافقم آن بگوید مخالفم وقت میگذرد بنا بر این خواهش میکنم آقای مهندس فریور هم پیشنهاد شان را پس بگیرند (مهندس فریور ـ پس گرفتم) و بگزارش کمیسیون رأی گرفته شود (صحیح است)

نایب رئیس ـ رأی میگیریم بماده اول آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثربرخاستند) تصویب شد .

پیشنهاد آقای فرهودی و اسعد قرائت میشود :

تبصرهٔ زیررا برای ماده اول پیشنهاد میکنیم :

تبصره ـ بنگاه کل آبیاری مکلف است برطبق نقشه‌هائی که برای آبیاری خوزستان تهیه کرده است از محل اضافه اعتبار

۱۳۲۲ آبیاری منظور در بودجه پیشنهادی دولت شروع باجرای نقشه های مزبور بارعایت الاهم فالاهم نماید .

طباطبائی ـ ماده اول تصویب شد .

نایب رئیس ـ آقای فرهودی .

فرهودی ـ عرض بنده مختصر است استدعا میکنم آقایان توجه بفرمایند باآقای نخست وزیرهم صحبت کردیم ایشان‌هم وعده کرده‌اند که باین‌پیشنهاد توجه کنند موضوع این است که آبیاری و بهداری دارای دو قلم اضافهٔ بزرگ است و شش ماه است این دو بودجه با این دو رقم اضافه‌اش در کمیسیون بودجه مانده است و آنچه لایحه ۲ دوازده و یك دوازده آمده است هیچ توجهی باین دو قلم بزرگ و اصلاح اساسی مملکتی نشده است و این اعتبار مانده است در کمیسیون‌سال‌هم‌تمام‌شده . یکی‌ازمسائلی که‌تمام‌آقایان نمایندگان بآن علاقه دارند مسئلهٔ آبیاری است و یکی از مراکز بزرگ آبیاری خوزستان‌است برای اینکه‌هم‌اراضی پروسعت دارد وهم‌آب زیاد برای آنجا سه‌نقشه طرح شده است یکی سدکارون یکی سدکرخه ، یکی‌هم سد دهبیه و هوفل دردشت میشان ، جناب آقای اسعدهم که این پیشنهاد را امضا کرده‌اند ازتمام‌این جریانات‌اطلاع‌دارند پروژه‌هایش حاضر است نقشه‌هایش حاضر است ، اضافه اعتبارش‌هم در بودجهٔ کل مملکتی هست و در کمیسیون بودجه معطل‌مانده و آبیاری آنجاهمانطورمتوقف‌مانده است بنده پیشنهاد کردم و آقای نخست وزیرهم موافقت فرمودند خوبست آقایان‌هم موافقت بفرمایند از همان اضافه اعتباری که دولت برای آبیاری در سال ۱۳۲۳ در نظر گرفته است ، این نقشه های آبیاری خوزستان و بنگاه آبیاری با رعایت الاهم فالاهم شروع باجرا بشود این نقشه ها را ما که اینجا جمع شده ایم باید یك اقدامی بکنیم که اجرا بشود ، باید ما در اجرایش توجه کنیم و الا مخارج جاری‌را هی دادن که فایده ندارد بنده استدعا میکنم که آقایان اجازه بفرمایند که این مخارج بنگاه آبیاری‌را که خود دولت پیشنهاد کرده است ونقشه‌هایش حاضر است برای اجرای نقشه ها اجازه بدهید که از همان اضافه اعتبار داده بشود و شروع شود بکار و بنده چیز تازه‌ای پیشنهاد نکرده‌ام برای اینکه خود بنگاه آبیاری تصمیم گرفته اضافه اعتبارش را هم دولت پیشنهاد کرده است فقط مانده‌است برأی آقایان نمایندگان .

طباطبائی ـ مادهٔ اول تصویب شد .

نایب رئیس ـ آقای وزیردارائی .

وزیردارائی (آقای اردلان) ـ بنده اولاً این احتیاجاتی را که عرض کردم آن احتیاجات کسری مورد احتیاج است از آقای رئیس‌هم تمنی کردم که در موقع طرح تبصره های تقدیمی‌راهم ضمیمه بفرمایند برای اینکه کار ما گیر است اما چیزیکه آقا پیشنهاد فرمودند این درماده ۵ تصریح شده‌است برای‌اینکه تنها آبیاری نیست از آبیاری مهمتر خرج تیفوس است ایجاد بیمارستانهاست ، اجرای قانون تعلیمات اجباری است اینها تمام پولهائی است که بایستی از اضافه اعتباراتی که بوزارت بهداری وفرهنگ و وزارت‌کشاورزی داده شده تأمین شود . ما پیش بینی کردیم و بوزرای مربوطه‌هم گفتیم که پیشنهادات خودشان را بیاورند و به کمیسیون بودجه تقدیم بکنند که در ضمن بودجه و متمم بودجه تقدیم بشود وتا آن سیررا نکنند قابل‌عمل نیست والا ماکارهای مهمتری هم داریم اگر آقایان موافقت بفرمایند که این مواد بگذرد تمام ایر فرمایشاتی که میفرمایند تأمین میشود واگرتمامش نگذرد همهٔ اینها میماند .

نایب رئیس ـ آقا ماده اول با تبصره‌هایش تصویب شده آقایانیکه پیشنهاد دارند باید بصورت ماده الحاقیه باشد و از آقای فرهودی تقاضا میکنم که پیشنهاد خودشان را بگذارند برای بعد (فرهودی ـ بسیار خوب بماند برای بعد)

مادهٔ دوم قرائت میشود:

(ماده دوم بشرح سابق قرائت شد)

نایب رئیس ـ آقای فیروزآبادی .

فیروزآبادی ـ بنده کاملاً موافقم که حق هر کس اول هرماه داده بشود و با این‌موضوع هیچ مخالفت نداشته وندارم اما نظرم این است که این حقوق را همیشه بتوانیم بدهیم

نه اینکه امسال بدهیم شما فکر بکنید این خرجهائی که‌ما می کنیم بخصوص در این ماده من حساب کردم قریب ۲۵ میلیون تومان یك وجوهی داده خواهد شد که در واقع بمصرف آبادی مملکت نمیرسد حالا هرچند وقت‌گذشته‌بنده میخواهم به بینم چطور میشود فکر کنید این پولها را از کجا باید بیاوریم امسال‌هم دادیم سال دیگر از کجا بیاوریم اینجا همه‌اش لایحهٔ خرج میآید دخل ما از کجا است ؟ سال دیگر اگر بخواهید آجر بدهید خوب یك حرفی‌است ولی شما امسال صد میلیون تومان اسکناس بخرج گذاشتید بانکها را دارید خالی می کنید و خرج می کنید و عایداتی که از راه آهن و غیر راه آهن هست دارید خرج میکنید و بازهم کسردارید اینست که بنده عقیده‌ام اینست که دولت یك توجه کاملی بکند همین امسال نباید ماهمملکتمان‌را اداره کنیم ما انشاءالله باید هزارها سال مملکتمان‌را اداره بکنیم این خرجهائی که اینجا نوشته شده است اگر بخواهدطول بکشد آخر از کجا باید بیاید ؟ این‌را هم توجه بفرمائید آنوقت اول کسی که رأی بدهد بنده هستم والا بااین‌خرجها اینقدر خدمتتان عرض بکنم که باید یك مبلغ کلی‌هم قرض بکنید و مملکت را گرو بگذارید .

همهمه‌نمایندگان ـ اینطور نیست آقا

نایب رئیس ـ آقای مخبر .

فاطمی (مخبر) ـ برای اطمینان آقای فیروز آبادی ناچارم عرض کنم که این نگرانی ها انشاءالله مورد ندارد وسال‌دیگر محتاج بقرض نمیشویم برای اینکه آن چیزی که اینجا میآید وتصویب میشود تا اعتبارش موجود نباشد یعنی جمعش نباشد خرج آن نمیآید اینجا این را بطور کلی عرض کنم و آن اقلامی که مورد توجه آقاشده است و فرمودید ۲۵ میلیون تومان یاهرچه ، اینها هر کدامش یك جهات و یك دلائلی دارد مثلاً آن‌قلم عمده اولیش مال وزارت‌جنگ است این بموجب یك قانون است ، یك قانونی این تعهدرا ایجاب کرده یك‌چیزهائی درمقابل ازآمریکا خریده‌اندبرای وزارت جنگ محاش هم هست واینجا گذاشته‌اند که اجازه پرداخت داده شود والا قانونش قبلاً گذشته است یامربوط بوزارت مالیه است ، فرع پولی است که مالیه یعنی دولت‌از بانك ملی قرض کرده و بایستی بهش بدهد و نمیشود ندهد یا اینکه اعتبار تعهدات بلامحل است دولت یك قروضی‌دارد و تعهداتی کرده ، فرض بفرمائید از کسی یك چیزهائی خریده هر روز هم میروند مطالبه میکنند این نپرداختنش موجب وهن است هم برای دولت ، هم برای مملکت ، هم برای شما ، آقا نگرانی‌تان ازاین بود که اگر این پول را دادیم سال آتیه دچار قرض بشویم ومجبور بشویم ازخارج قرض بکنیم بنده خواستم بآقا اطمینان بدهم که این جور نیست و انشاءالله هم‌اینطور پیش نخواهد آمد برای‌اینکه آنچه اقلام خرج بیاید بمجلس محلش قبلاً تأمین شده‌است و بعد خرجش میآید و از این بابت آقا نباید نگران باشند .

نایب رئیس ـ آقای ملك مدنی

ملك مدنی ـ در کمیسیون بودجه مذاکره شدراجع بیکعده پایورهای شهربانی که از آموزشگاه‌شهربانی بیرون آمده‌اند و از اول سال مشغول خدمت شهربانی شده‌اند وپول بآنها نمیدهند اینها باینجا شکایت کرده‌بودند و این را بنده مذاکره کردم باآقای وزیردارائی وبا رئیس کل‌حسابداریها وبالاخره‌اینطور گفتند که حقوق اینها ازاول سال دربودجه تأمین‌شده‌است‌واشکال‌محاسباتی‌هم‌برای‌پرداخت‌ندارد حالابنده خواستم که آقای وزیر دارائی‌دراین خصوص اگر نظر آنها تأمین‌شده‌است برای‌رفع نگرانی آنها در مجلس توضیح‌بدهند که خاطر آنها آسوده باشد .

وزیر دارائی ـ پس‌ازتصویب ماده ۵ این‌قانون‌پرداخت آن مانعی ندارد .

نایب رئیس ـ آقای‌طباطبائی .

جمعی ازنمایندگان ـ رأی ـ رأی .

طباطبائی ـ بنظر بنده ماده دوم با صورت ضمیمه‌اش خیلی ضروری‌نیست‌و فوریت ندارد (صحیح است) دراینجا من اقلامی‌خواندم که اینها یك قسمتش‌مربوط بیك‌قوانینی

است که دردوره سیزده گذشته است و بموجب همان قانونها که از تصویب مجلس گذشته است پرداختش اشکالی ندارد ولی یك مطالب دیگری هم هست ، یك موارد دیگری هم هست که باید مورد دقت و توجه ومطالعه مجلس شورای ملی واقع شود یك قلم نسبةً درشتی هست که اعتبار سفارشات وزارت جنگ بامریکا است طبق قانون ۶ شهریور ۱۳۲۲ بنظر من لازم بود هم کمیسیون بودجه و هم مجلس در این موضوع یك اطلاعات بیشتری کسب میکرد تامیفهمیدیم که وزارت جنگ از امریکا چه مهماتی خریداری کرده است و این اجناس کجاست چطور وارد شده وچه کردند باآنچه که بود وحالا اگر وارداتی داشته یا بعداً وارد میشود چه صورتی پیدا خواهد کرد این ها دست کی است ؟ حسابش با کی است ؟ کنترل ورسید کی آن با کیست ؟ وزارت دارائی تاچه اندازه در این باب دخالت کرده است آیا کنترل کرده است ؟ نظارت کرده است ؟ بنظر من این مطلب اگر میماند و میگذاشتیم برای دیماه وفرصت بیشتری بود ومجلس بیشتر میتوانست در آن مطلب وارد شود. بهتر بود درصفحه بعد نوشته است تاسیس نمایندگی در خارجه پس از تصویب فصول بودجه . چون آقای وزیرخارجه اینجاهستند خواستم بپرسم شما علاوه براین نمایندگانی که دارید باز میخواهید هیئت نمایندگی بفرستید بخارجه ؟ اگر منظوراین است منطقش و دلیلش چیست ؟ برای چه برای کجا ؟ برای ما با مضیقه‌ای که مملکت دچار است بنظر من لا اقل شش هفت تا هم از نمایندگیهای شما در خارجه زائد است تا چه رسد باینکه حالا بخواهید شما در اقصی نقاط عالم یك مالك کمنامی را پیدا کنید که اصلا ما رانمیشناسند و ماهم باید در نقشه خیلی دقت کنیم وبگردیم دنبالشان تا پیدا کنیم و شما میخواهید در این نقاط هم یك پستی ایجاد کنید و یك نفر را آنجا بفرستید و بودجه‌ای برای اینکار تحمیل کنید بعقیده من این عمل صحیح نیست بنا بر این اگر موافقت فرمایند آقای عمادالسلطنه و آقای وزیر دارائی این ماده دوم بماند چون بهیچوجه ضرورت ندارد عرض کردم یك اقلامی است که برای آنها یك قوانینی گذشته است و این اقلام مشمول قوانین گذشته است و دست و بال دولت باز است و بنظر من دچار مضیقه هم نیست ولی یك مواردی هم هست که اینجا پیش بینی شده و موردش حالا نیست حالا سی‌ام آذر است یا یك هجله میخواهیم این قانون بگذرد در صورتیکه در خلال این مواد یك اقلامی است که توجه نفرموده اند مثلاً همان تأسیس نمایندگی در خارجه (وزیر امور خارجه — جواب دارد آقا) بله جواب که میشود داد ولی منطق لازم دارد من عرض کردم این نمایندگیهائی که شما درخارج دارید اگر زائد نباشد کم نیست که حالا شما میخواهید در یك همچو موقعی باز پست نمایندگی باز کنید و چند نفر اضافه کنید که درخارج معلوم نیست کجا میگردند وچه میکنند

وزیر امور خارجه (آقای انتظام) — این موضوع در کمیسیون بودجه هم مطرح شد و بنده یك توضیحاتی دادم . اولا اگر باین قلم توجه بفرمائید ملاحظه خواهید فرمود که آنقدر ایراد ندارد زیرا صد هزار تومان است که قیمت دو اتومبیل بیشتر ازاین است واینهم برای اینکه رفع نگرانی آقا بشود که ما خیال نداریم در یك جاهائی که لازم نیست پست نمایندگی درست کنیم خودبنده پیشنهاد کرده ام که تصویب آن موکول به تصویب کمیسیون بودجه باشد باین ترتیب دیگر رفع نگرانی از آقا میشود . امااینکه فرمودند که شش هفت تا نمایندگی هم ما زیاد داریم خواستم عرض کنم که اگر ایشان به بودجه وزارت خارجه توجه میفرمودند میدیدند که ما اصلا نمایندگی نداریم که آنها را کم بکنیم یا اضافه بکنیم . یك وقت تمام اروپا اشغال شده بود و ما مجبور بودیم تمام سفارتخانه‌هایمان را از آنجاها جمع بکنیم ولی امروز اروپا دارد از قید اشغال دشمن مشترك ما در میآید و ما لازم است در آن مملکتی که در زمان قبل پیش ما نمایندگی داشته اند حالا هم در آنجاها ما نمایندگی داشته باشیم (صحیح است) و همانطور که عرض کردم پیشنهاد شده است که این موضوع درکمیسیون بودجه بتصویب برسد در اینصورت استدعا میکنم آقایان ازاین قسمت نگرانی

نباشند و آنرا تصویب فرمایند .

جمعی از نمایندگان — رأی رای (عده کافی نیست)

نایب رئیس — پیشنهاد آقائی وزیر دارائی دو تبصره است که ایشان پیشنهاد کرده اند و قرائت میشود :

تبصره ۱ — هزینه‌های مربوط باضافات سالیانه و فصلی وزارتخانه‌ها و ادارات کل و بنگاههای بازرگانی همان قسم که معمولا بطور سالیانه وفصلی پرداخت میشده قابل پرداخت خواهد بود .

تبصره ۲ — ماده ۲۴ قانون متمم بودجه ۱۳۲۲ تا موقعیکه قانون خاصی برای آموزشگاه عالی بهداشت متشهد تصویب نشده بقوت خود باقی خواهد بود .

وزیر دارائی — عرض کنم قسمت اولش که توضیح لازم ندارد برای اینکه قبلا عرض کردم قسمت دوم راجع به آموزشگاههای عالی بهداشت است که پارسال در قانون متمم بودجه تصویب شد که حق التدریس سالهای ۲۲ و ۲۳ آنها پرداخت شود اگرچه ما قانون متمم بودجه را میتوانیم اجرا بکنیم ولی چون اینجا تصریح شده است که ۲۲ و ۲۳ ولی برای ۲۳ و ۲۴ ما نمیتوانیم بپردازیم وچون این بنگاهی که تأسیس شده است طرف احتیاج است و مفید هم هست این است که برای تسریع عمل بنده پیشنهاد کردم که وزیر دارائی مجاز باشد که حق التدریس این آموزشگاه را در سال ۲۳ و ۲۴ بپردازد (صحیح است)

امیر قیمور — آفرین — احسنت

مخبر — بنده هم موافقم .

بعضی از نمایندگان — رأی رأی

فرهودی — اجازه میفرمائید ؟

نایب رئیس — بفرمائید

فرهودی — عرض کنم این پیشنهادی که آقای وزیر دارائی برای پرداخت حقوق کردند در این قانون مصرح است ومن تبصره یك ماده اول که ما الآن رأی دادیم این منظور را تأمین میکند وزیرا مینویسد : « تبصره‌های ۲ و ۳ و ۴ قانون سه‌هزار و نهم مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ تا آخر سال ۱۳۲۳ بقوت خود باقی خواهند بود . » (بعضی از نمایندگان اینطور نیست آقا) این پیشنهاد ایشان همان تبصره ایست که هست ایشان دارند مارا دعوت بعمل مکرر میکنند .

جمعی از نمایندگان — رأی — رأی .

هاشمی — اجازه بفرمائید پیشنهادائی آقایان نمایندگان کرده‌اند که باید قرائت شود .

نایب رئیس — پیشنهاد آقای نبوی :

پیشنهاد میکنم تبصرهٔ ذیل بساده ۲ اضافه شود : تبصره ۱۰ — دولت مکلف است بودجهٔ شهرداریهای ولایات را تاآخر سال از عوایدعمومی بعنوان وام پرداخته و از محل عوایدشهرداریها مستهلك نماید .

نایب رئیس — آقای نبوی .

نبوی — یکی ازمؤسساتی که بدرد مردم میخورد وقسمت عمده‌ای از حوائج عمومی را رفع میکرد شهرداریها بود . در دوره اعلیحضرت شاه سابق نسبتاً توجه بیشتری بشهرداریها میشد وهرشهرستانی که شهرداری نداشت شهرداری برایش تأسیس شد و بر بودجه آنها افزوده شد ومادائما انتظار داشتیم که بودجه آنها سال بسال بیشتر بشود و حوائجی که مردم دو هر شهری دارند شهرداریها رفع کنند . البته آقایان میدانند که عظمت و اهمیت شهرهای بزرگ اروپا مرهون شهرداریهای آنها است و همینطور هم آقایان میدانند که در اثر پیش آمد شهریور ۱۳۲۰ درضمن قانون مالیات بردرآمد مختصر عوائدی را هم که برای شهرداریها قائل شده بودند حذف کردید باطمینان اینکه ده یك عایدات مالیات بردرآمد از عوائد سابق زیاد تر خواهد شد و شاید شهرداری بوضع بهتری دربیاید متأسفانه این نظر اشتباه بود و این طرز عمل یك وضع مفیدی ایجاد نکرد زیرا شهرهای بزرگ میتوانند چرخهای خودشان را براه بیندازند ولی درشهرهای کوچك اینطور نیست چون عوایدآنها تقریباً صفر است . حالا عدهٔ زیادی از پرداخت مالیات معاف هستند بنابراین سهم شهرداری هم کمتر شده باضافه هنوز مالیات بردرآمد اجرا نشده وعوائدش هم اگر باشد

باشد که گرفته نشده . این وضعیت باعث شده است که در غالب شهرهای کوچك شهرداریها منحل شده ازجمله نیشابور که همه رفته اند و دست از کار کشیده اند و همه جا گرفتار محظور شده اند بنده در اداره کل شهرداریها بودم دیدم که از همه جا تلگراف رسیده است حاکی از اینکه همه شهرداریها تعطیل است واین بسیار برای ما ناشایست است که یك عده رفتگر که فقیر تر وبینوا ترین مأمورین دولت هستند نتوانند حقوق بگیرند درصورتیکه سایر مخارج ما که اقلام درشتی هم هستند پرداخته میشود . بنده فکر کردم راهی ندارد جز اینکه یك وامی ازطرف دولت بشهرداریها پرداخته شود و بعد درآخر سال از عوائد شهرداریها استهلاك شود این را بنده خواستم ازآقای وزیر دارائی درخواست کنم که این وام را بپردازند تا آنها بتوانند بزندگانی خودشان ادامه بدهند الآن یك چیز های خیلی ضروری از قبیل نوانخانه های شهرداریها وبهداری شهرداریها ودارالرضاعه های شهرداریها همه دارد منحل میشود وازهم پاشیده میشود دراثر نبودن بودجه .

وزیردارائی ـ عرض کنم آقایان توجه بفرمایند که پیشنهاد باین بزرگی کار مشکلی است ده میلیون تومان مخارج شهرداری ها است چون در آن موقع که بنده خودم دخالت داشتم بودجه شهرداریها ده میلیون تومان بود وحالا بایك پیشنهاد که نمیشود دولت را مکلف کرد که این پول را بپردازد وازبانك ملی وام بگیرد؟ !آخر این قبیل پیشنهادات مطالعات کافی لازم دارد باید یك فکر اساسی برایش کرد باید دید کجا محل هست وبانك ملی چقدر میتواند وام بدهد تمام اینها مراحلی دارد که قابل مطالعه است و بی مطالعه یك مرتبه بطور غیر مترقبه شما پیشنهاد میکنید که این خرج را بکنید آخر از کجا ؟ حالا برای اینکه آقا هم قانع شوند عرض میکنم که دولت متوجه این موضوع بوده است با وجود اینکه چندی نیست که تشکیل شده چندین دفعه در باب شهرداری‌ها مطالعه کرده ایم و با آقای وزیر کشور کمیسیون داشته ایم و آقای رئیس کل دارائی هم دوش دخالت داشت و یك فکرهائی کردیم که تأمین بکند و اگر یك قرضی هم بکنیم بتوانیم پرداخت بکنیم فرض کنید که ما این پول را دادیم به‌شهرداری و این خرج را شهرداری امسال کرد در سال ۱۳۲۴ این قرض را دارد وخرج هم دارد و آنوقت سال دیگر سه تا قرض پیدا میکند بنابراین ما فکر کردیم که یك درآمدی که متناسب باشد برای شهرداری ها درنظر گرفته شود ویکطوری بشود که اگر یك مساعده‌ای بشهرداری ها میدهیم آنها بتوانند در سال بعد جبران بکنند وپرداخت بکنند همین کارهم هست الآن وما باز کمیسیون داریم و یك ترتیبی باید بدهیم که درآمد شهرداری ها باندازهٔ کافی بشود و رفع احتیاجات شهر داری ها به طور فوری از محل وام و مساعده بشود وضمناً عوارض و درآمد مالیات بردرآمد یا چیز دیگر تکافو برای اینکار بکند . این است که بنده تقاضا میکنم از آقا که پیشنهاد خودشان را مسترد نمایند .

مخبر ـ عرض کنم از آقای نبوی خواهش میکنم که چون یك پیشنهاد دیگری شده که جنبه مالی دارد و نظریات آقای وزیر دارائی هم تأمین شده است وچون این پیشنهاد فنی است و ایشان راجع بامورشهرداری نظرشان صحیح است این است که بنده خواهش میکنم ایشان پیشنهاد خودشان را پس بگیرند چون یك ماده الحاقیه ایست که تقدیم شده و نظر آقایان را هم تأمین میکند .

نبوی ـ بنده از نظر وعده ای که آقای وزیر دارائی فرمودند و نیز پیشنهادی که آقایان تقدیم کرده اند که نظر بنده را تأمین میکند پیشنهاد خودم را پس میگیرم .

نایب رئیس ـ پیشنهاد آقای مجد ضیائی :

پیشنهاد مینمایم تبصره ۱ به ماده ۲ اضافه شود : دولت مکلف است که بودجهٔ ۱۳۲۳ شهرداریها را مطابق بودجه ۱۳۲۲ بمدت دو سال از ۱۳۲۴ تا ۱۳۲۵ وام از بانك گرفته و کسر آنرا تأمین نماید .

نایب رئیس ـ آقای مجد ضیائی .

مجدضیائی ـ عرض کنم همانطور که آقای نبوی فرمودند وضعیات شهرداریهای ما بجائی رسیده است که بنده خجالت

میکشم عرض بکنم . الآن چراغ ندارند و تمام سپورها تعطیل کرده اند اگر موافقت بفرمایند دو ساله یك وامی بگیرند و از محل خود شهرداری ها آن را پرداخت نمایند والّا اگر اینطور نشود و وعده بدهند وعده‌را نمیشود برای زمستان دراین سرما بمردم داد . بهرحال یك توجهی بفرمایند که اقلاً چراغ آنها روشن بشود .

نایب رئیس ـ آقای صفوی

صفوی ـ عرض کنم در این پیشنهادی که فرمودند راجع بکار شهرداری ها یك قدری بیشتر دولت باید توجه بکند . در قانون مالیات بردرآمد ماده ۱۳ وقتی که ازمجلس گذشت اینطور رأی داده و تصویب شد که ده یك مالیات بردرآمد هرشهری برای بودجه شهرداری همان شهرستان بمصرف برسد ولی متأسفانه وزارت دارائی دربعضی شهرستانها چون ده یك مالیات بردرآمد بیش از درآمد شهرداری بود بشهرداری نداد و قانون را اجرا نکرد و درجا های دیگر که کمتر بود بودجه شهرداری را ندادند بنابر این آن اصل مسلمی که فکر و منظور مجلس شورای ملی بود که مردم در یك جاهائی که مالیات میدهند مختصری از منافعش باید بمصرف شهرداری همان شهرستان برسد این فکر عملی نشد ومتأسفانه وزارت دارائی بودجه شهرداریهارا نپرداخته است منجمله مالیات بردرآمد کارخانه اعتمادیه بوشهر که بنده سمت نمایندگی آنجا را دارم در سال جاری یك میلیون و چهل و چهار هزار تومان بوده است اهالی بوشهر یکمردمان مطیع و فرمانبردار هستند وهمیشه درمقابل قوانین سرتسلیم فرود میآورند و بنگاههای آنجاهم اطاعت قانون را کرده‌اند در سال جاری مالیات بردرآمد یك کارخانه یك میلیون و چهل و چهار هزار تومان بوده و ده یك آن که صد و چهار هزار تومان میشود هنوز این مبلغ را به بوشهر نداده اند و البته بوشهریها حاضر نیستند پول از بوشهری بگیرند و در جای دیگرخرج کنند. آقای وزیردارائی که اینجا تشریف دارند باید مطلع باشند از این موضوع و استدعا میکنم که ده یك مالیات بردرآمد بوشهررا برای اصلاحات شهرداری همانجا بدهند .

نایب رئیس ـ آقای مجد ضیائی چون یك ماده‌الحاقیه پیشنهاد شده است ونظر جنابعالی تأمین میشود پیشنهادتان را مسترد میکنید ؟

مجد ضیائی ـ چون ماده الحاقیه پیشنهاد شده است بنده پیشنهادم را پس میگیرم .

هاشمی ـ بنده یك تذکری دارم چون خیلی زیاد پیشنهاد شده است واز طرفی هم برعده پیشنهادها اضافه میشود وهنوز درپیشنهاداتی که مشکوك است تصویب آنها اصلاحات لفظی وعبارتی ومعنوی زیاد است وبازهم پیشنهاد میشود استدعا میکنم از مقام ریاست! یك تذکری بفرمایند که فقط آقایان پیشنهاد دهنده مختصر توضیحی بدهند و بعد رأی گرفته شود .

نایب رئیس ـ پیشنهاد آقای صدر قاضی :

بنده پیشنهاد میکنم بعنوان تبصرهٔ ۱ بماده دوم الحاق شود : هزینه هائی که باید بموقع معین پرداخت شود تابع $\frac{2}{12}$ نبوده دفعةً واحده پرداخت شود .

نایب رئیس ـ آقای صدر قاضی

صدرقاضی ـ عرض کنم همان پیشنهادی که جناب آقای وزیر دارائی بصورت تبصره فرمودند راجع بپرداخت هزینه ها فرمودند نظر بنده‌را تأمین میکند وعرض میکنم که هزینه‌های انتفاعی ازقبیل خریدگندم وچغندر وتوتون وپنبه واینهارا تابع $\frac{2}{12}$ نفرمایند ودفعةً واحدةً پرداخت شود

بعضی از نمایندگان ـ مسترد فرمودند

نایب رئیس ـ رأی میگیریم بماده دوم با دو تبصره ای که پیشنهاد شد آقایان موافقین برخیزند (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده سوم

ماده سوم ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود اعتباراتی را که برای ترفیع واضافات قانونی کارمندان وخدمتگذاران دربودجه‌های تفصیلی سال ۱۳۲۳ منظور گردیده برای نیمه دوم سال مطابق مقررات پرداخت نمایند .

نایب رئیس ـ آقای مهندس فریور

مهندس فریور ـ عرض کنم بنده بچه دلیل بااین ماده اینطور مخالفم عرض کردم وعرضم این بود ترفیع را که یك کسری با این همه اشکالات اگر گرفت باید بهش داده شود حالا آقایان میفرمایندکه پول نداریم واشکال دارد وفلان بندم حالا باآقای وزیر دارائی صحبت کردم که اقلاً راضی بشوند واشخاصی که حقوق شان لزصد تومان کمتر است یعنی پیشخدمت‌ها را اضافهٔ حقوقشان را ازاول سال بدهند این چیزی نمیشود والله من نمیدانم چرا وزرای ما گاهی از سوراخ سوزن در میروند وگاهی از دروازه تونمیآیند. آدمی که اضافه‌اش ۶ تومان است این برای او خیلی مؤثر است این برای ما است که اهمیت ندارد این را باید بهش بدهند ولی بالاتر را بگذارند واین دیگر محتاج به تبصره نیست و تنها بیان آقای مخبر کمیسیون این اشکال را حل میکند وباید یك ترتیبی قائل شوندکه این شش ماه که آنها حقوق نمیگیرند از ترفیعاتشان این ۶ ماه جزو پایه خدمتشان محسوب بشود واستدعا میکنم که این را قبول بفرمایندکه آنهائیکه حقوقشان از صد تومان کمتر است اضافاتشان را از اول سال بدهند.

مخبر ـ این نظر آقای مهندس فریور عین نظر خود بنده بود ودر کمیسیون بودجه روی این موضوع خیلی جدیت هم کردم که این نظر اجرا شود واز اول سال این اضافات داده شود ولی البته نظر بیك جهات و دلایلی که آقایان آمریکائیها هم در آن جا ذکر کردند این موضوع میسر نشد ولی الان آقای نخست وزیر هم در صحبتی که با بنده کردند اینطور در نظر گرفتند که در قسمت بعد این منظور آقا را راجع به اضافات کوچك‌ها تأمین کنند و الآن هم با ایشان صحبت کردیم وایشان فرمودند که آن مدت جزء ترفیعات حساب بشود واین البته بلاشك جزء ترفیعات است واز این بابت نگرانی نیست.

نایب رئیس ـ پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده است (جمعی از نمایندگان ـ مخالفی نیست) رأی میگیریم بماده سوم آقایانی که موافق هستند قیام نمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. آقای دشتی

دشتی ـ اگر بخواهید تمام این لایحه را امروز مطرح کنید تصور میکنم که امروز تمام نشود. بنظر بنده آقای مخبر کمیسیون یك پیشنهاد کلی راجع بهمین سه ماده پیشنهاد بکنندکه این سه ماده تصویب بشود آنوقت بقیه‌اش بماند برای جلسه بعد (صحیح است)

نایب رئیس ـ آقای صادقی

صادقی ـ بنده هم میخواستم در همین موضوع صحبت کنم که به این سه ماده مستقلاً رأی گرفته شود.

مخبر (آقای فاطمی) ـ همانطور که آقای دشتی فرمودند بنده هم موافقت میکنم که باین سه ماده جداگانه با ورقه رأی گرفته شود وبقیه را در جلسه بعد مطرح کنیم.

نایب رئیس ـ اجازه بفرمائید بعنوان تجزیه ما نمیتوانیم این کار را بکنیم مگر اینکه آقای مخبر کمیسیون ودولت موافقت بکنندکه بقیه را پس بگیرند

مخبر ـ خیلی خوب بنده حاضرم که بعنوان لایحهٔ جداگانه این سه ماده را تقدیم کنم ودولت هم قبول میکند

نایب رئیس ـ در اینصورت مانعی ندارد. پس آقایان دیگر مخالفتی ندارند؟

جمعی از نمایندگان ـ خیر

نایب رئیس ـ آقای وزیر دارائی جنابعالی هم موافقید

وزیر دارائی ـ بله بله بنده موافقم وتقاضا میکنم بقیه مواد در جلسه آتیه مطرح بشود

نایب رئیس ـ رأی میگیریم باین سه ماده بطور جداگانه آقایان موافقین ورقه سفید میدهند

(اخذ وشماره آراء بعمل آمد ـ ۷۴ ورقه سفید ویك ورقه سفید بی امضاء شماره شد)

نایب رئیس ـ عده حاضر در مرکز ۱۱۵ عده حاضر در مجلس ۸۷ با ۷۴ رأی موافق ویك ورقه سفید بی امضاء تصویب شد. آقای هاشمی

هاشمی ـ توجه بفرمائید (آقای فاطمی تشریف برده‌اند) بنده عقیده‌ام این است که شنبه جلسه بشود وسایر مواد

جزو دستور واقع بشود و اگر جداگانه باید چاپ شود جداگانه بیاید مجلس چون یکشنبه نزدیك عاشورا است و بعضی از آقایان ممکن است بیرون تشریف ببرند.

دشتی ـ بنده بااینکه روز شنبه جلسه باشد موافقم ولی لایحه لغو اختیارات دکتر میلیسپو مطرح شود (صحیح است).

نایب رئیس ـ آقای نخست وزیر فرمایشی داشتید؟

نخست‌وزیر ـ عرض کنم بنده‌هم میخواستم تقاضا بکنم چون یکی دولایحه دارم که میخواستم تقدیم بکنم و امروز عده کافی نیست شنبه جلسه بشود که آنهارا تقدیم بکنم که بفوریت آنها رأی گرفته شود.

نایب رئیس ـ راجع بجلسه روزشنبه که مخالفی نیست؟ (خیر) جلسه آتیه روز شنبه و دستور...

دشتی ـ الغاء اختیارات مطرح شود.

[۴ ـ تقدیم یك فقره لایحه از طرف آقای نخست‌وزیر]

نخست وزیر ـ عرض کنم البته خاطر آقایان مستحضر است همانطور که در برنامه‌هم عرض کردم دولت درنظر دارد سازمان وزارتخانهارا بطرز ثابت و در تحت نظر بیاورد و بمجلس شورای ملی پیشنهاد بکند برای اینکه یك مرکزی تشکیل شده باشد که بتواند آن سازمانهارا بدقت با همدیگر تطبیق بکند و وفق بدهد و همینطور در لوایحی که تقدیم مجلس شورای ملی میشود مطالعات بیشتری بعمل بیاید یك شورای عالی بنام شورای مطالعات و اصلاحات درنظر گرفته شده است که از دونفر وزرای مشاور ومعاون نخست وزیری و پنج نفر دکترهای متخصص در قسمتهای مختلفه این شورا تشکیل بشود که لوایحی که بمجلس شورای ملی پیشنهاد میشود در این شورا مطالعه کنند و همینطور سازمان وزارت خانه‌ها در آن شورا مطالعه شود و بعد بعرض مجلس شورای ملی برسد و چون این خیلی فوریت دارد و ازطرفی هم وقت ما تنگ است این را خواستم بیك فوریتش رأی گرفته شود که یك شور داشته باشد البته در کمیسیون برود ومطالعه بشود ولی یك شور داشته باشد. (صحیح است)

نایب رئیس ـ چون عده برای رأی کافی نیست میماند برای جلسه بعد.

[۵ ـ موقع و دستور جلسه بعد ـ ختم جلسه]

نایب رئیس ـ اگر اجازه بفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) **جلسه آتیه صبح شنبه دستور هم خبر کمیسیون قوانین دارائی راجع برئیس کل دارائی و گزارش کمیسیون بودجه.**

(مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی ـ ملك مدنی

اسامی رأی دهندگان موافقین ـ آقایان: قبادیان ـ گله داری ـ ایپکچیان ـ امام‌جمعه ـ دهقان ـ محمد علی مجد ـ ثقة الاسلامی سیف پورفاطمی ـ مؤید قوامی ـ افخمی ـ ابراهیمی ریگی ـ رضاتجدد ـ رحیمیان ـ ملك مدنی ـ کاظمی ـ عزت‌الله بیات ـ صدرقاضی ـ بهادری قشقائی ـ دکتر کشاورز ـ صادقی ـ سرتیپ زاده ـ دکتر معظمی ـ دکتر رضا زاده شفق ـ فرمند ـ شریعت زاده ـ عامری ـ دکتر زنگنه ـ مهندس فریور ـ ذوالفقاری ـ هاشمی ـ جواد مسعودی ـ طوسی ـ مجد ضیائی ـ امینی ـ مخبر فرهمند ـ فرمانفرمائیان ـ شهاب فردوسی ـ رضا حکمت ـ مؤید ثابتی ـ امامی ـ مرآت اسفندیاری ـ گرگانی ـ دشتی ـ نبوی ـ شجاع ـ ذکائی ـ عدل ـ گیو ـ فلسفی ـ اعتماد ـ فاطمی ـ یمین‌اسفندیاری ـ خلعتبری ـ حشمتی ـ اسکندری ـ عمادتربتی ـ دکتر آقایان ـ اردلان ـ عباس مسعودی ـ حاذقی ـ فولادوند ـ کاظم جلیلی مراد اریه ـ دکتر مصدق ـ دکتر مجتهدی ـ نجومی ـ تیموری ـ ظفری ـ فتوحی ـ صفوی ـ دولت آبادی ـ افشار صادقی ـ دکتر عبده.

ورقه بدون اسم: یك عدد.

قانون

اجازه پرداخت دو دوازدهم هزینه های آذر ماه و دی ماه ۱۳۲۳ کل کشور

ماده اول ـ وزارت دارائی مجاز است کلیه حقوق و هزینه‌های جاری مستمر و غیر مستمر دو ماهه آذر و دی ماه سال ۱۳۲۳ وزارت خانه ها و ادارات و بنگاههای بهره برداری و بازرگانی و کارخانهای دولتی را در حدود دو دوازدهم اعتبار کل بودجه ۱۳۲۲ و برطبق ارقام منظور در بودجه ۱۳۲۲ کل کشور و بودجه های تفصیلی همان سال پرداخت نماید.

این پرداختها با رعایت آئین نامهای مربوط ببودجه سال ۱۳۲۲ و آن قسمت ازمواد مصوب قانون متمم بودجه همان سال وقانون متمم بودجه سال ۱۳۲۱ وقوانین و آئین نامهای مربوط بکمك کارمندان دولت انجام میشود.

تبصره ۱ ـ تبصره های ۲و۳و٤ قانون $\frac{۳}{۱۲}$ مصوب ۳۱ فروردین ماه ۱۳۲۳ تا آخر سال ۱۳۲۳ بقوت خود باقی خواهند بود

تبصره ۲ ـ دولت مکلف است بودجه های ۱۳۲٤ کل کشور را تا آخر دی ماه ۱۳۲۳ بمجلس شورای ملی تقدیم نماید.

ماده دوم ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود اعتبار و اضافه اعتبارات منظور در بودجه پیشنهادی سال جاری کشور را که مربوط بوزارت خانه یا بنگاه مخصوص نیست مطابق فهرست ضمیمه پرداخت نماید

تبصره ۱ ـ هزینهٔ های مربوط باحتیاجات سالیانه وفصلی وزارت خانها وادارات کل و بنگاههای بازرگانی همان قسم که معمولا بطور سالیانه وفصلی پرداخت میشده قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره ۲ ـ ماده ۲٤ قانون متمم بودجه ۱۳۲۲ تا موقعیکه قانون خاصی برای آموزشگاه عالی بهداشت مشهد تصویب نشده بقوت خود باقی خواهد بود.

ماده ۳ ـ بوزارت دارائی اجازه داده میشود اعتباراتیرا که برای ترفیع و اضافات قانونی کارمندان و خدمتگذاران در بودجه های تفصیلی سال ۱۳۲۳ منظور گردیده برای نیمه دوم سال مطابق مقررات پرداخت نماید.

ـ این قانون که مشتمل برسه ماده است درجلسه سی آذرماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است

رئیس مجلس شورای ملی ـ سید محمد صادق طباطبائی